

Büyük matemnin ikinci yıldönümü

Atatürk, rahat uyu!

Belki de bugün hayatta olduğundan daha ziyade varsın. Yaşarken bir idin. Şimdi hepimizsin

Ölümünün ikinci yıldönümünde bir defa daha ahdediyoruz: Şeref ve hürriyet sancığını düşürmeyeceğiz!

Yazan: Falih Rifki Atay

Atatürk derlerdi ki: «Atatürk öldüğü zaman, bütün eserinin parça parça yıkıldığını göreceksiniz. Türkiye ümitsiz bir zor ve nifak devri içine girecektir. Atatürk, boş ve nihayetsiz çölde bir yeşil ırmakla ve mavî sular serabi gibi sönecektir.» Rahat uyu Mustafa Kemal, eseni ve bu halkı anlamayanların seni sevdiğine inanmamakta ne kadar haklı imişsin. Bu ölüm gününde yalnız sana, bir daha görmeyeceğimiz gözlerine, bir daha işitmeyeceğimiz sesine, bir daha öpmeyeceğimiz eline, senin yalnız faniliğine ağlıyoruz.

Millî dava, sevk, kuvvet ve iman içindedir. Yaşadığın ve öldüğün bu toprağa bir değil, birkaç vatan aşkla bağlıyız. İkinci ölüm yılında bir daha ahdediyoruz; şeref ve hürriyet sancığını düşürmeyeceğiz. Bir tek sağı Türk, istiklâlin devamı demektir.

Sen böyle ölemezdin. Ne yapalım? Tabiatte herkes, ömrün gibi bitmeğe, bakışın gibi sönmeye, nefesin gibi tükenmeğe mahkûm değil midir? Kendini bu halka ne Tanrı, ne peygamber, ne de velî gibi tanıtmak iddiasında idin. Türklerden bir Türk idin. Bu milleti insanlığına o kadar alıştırdın, sıındırdın, kattı ve getin hakikate, yalçın ve hissiz maddeye açık gözle, kirpik oynatmaksızın bakmağı bize o kadar iyi öğrettin ki, büyük engin, bunaltıcı ve boğucu bir ızdırab duyduk, fakat yıkılmadık.

Ölümün sade bu millet için değil, senin için de ağır bir imtihandı.

Yeni Türk çağını açan inkılâbların temel korku veya itaat, sevgi veya kadirşinaslık gibi menfi ve olumsuz özellikler değil, olumlu ve pozitif özelliklerdir. Yeni Türk çağını açan inkılâbların temel korku veya itaat, sevgi veya kadirşinaslık gibi menfi ve olumsuz özellikler değil, olumlu ve pozitif özelliklerdir.

Şimdi bu suali sormak bile hatıranın ve milletin karşı büyük saygınlık teşkil eder.

Seni kabre bırakanlar, göz yaşlarını kurutmağa vakit bulmaksızın, nöbet ve hizmet vazifelerine döndüler; hiçbir şey ne düzeninden, ne çirkinliğinden, ne ahenginden kaybettiler. Büyük arkadaşının etrafına toplandılar. Her zamandan daha bir, her zamandan daha uyanık ve titiz, millî kurtuluş hamlesine devam ediyoruz.

Tehlikeli günler geldi, çattı. Atatürk eğer ölürsa neler olacağını haber veren kâhinler şimdi de diyorlar ki: «Eğer Atatürk sağ olsaydı...» Bu kem ruhlar ikinci ölüm yılında, bizim ağzımızdan duysunlar ki, seni, bu milletin düşmanları bilmez, biz biliriz. Belki de bugün hayatta olduğundan daha ziyade varsın; yaşarken bir idin, şimdi hepimizsin.

Mükaddes bildiğin tek şey, istiklavata ve kuvvet hesaplarını değil, imkânızlığı dahi düşünmekten bizi menetmişindir.

Nutku'nun başındaki 19 Mayıs Türkiyeyi tasvirini bugün, tekrar hatırlıyoruz:

«Osmanlı devletinin mütefekkir ve manî harbi kaybetmiştir. Osmanlı ordusu her tarafta zedelenmiştir; şartları ağır bir müzakeredir; hükümet aciz, haysiyetsiz ve cebindir; ordunun elinden silah ve cephanesi alınmıştır ve alınacaktır.» (Devamı 7 nci sayfa)

Ona aid bir hatıra

Zaman bizi senden uzaklaştıracak yerde her yıl sana biraz daha yaklaşıyoruz

Eğer matemle delirmiyorsak bu, kurduğun eserde, onu tevdi ettiğin ellerde en büyük teselli bulduğumuzdandır

Yazan: E. Ekrem Talu

İki yıl oldu, Atam, çelik bakışlı gözlerin dünyaya yumuldu. Ve bu sabah, gene gönüllerimizin içinde taptaze matemle uyandık.

Evet: Taptaze matemle diyorum.. çünkü sen bu mucizeyi de gösterdin: Zaman bizi senden uzaklaştıracak yerde, her yıl sana biraz daha yaklaşıyoruz!

Etrafımızda, içimizde her şey sesini. Düşüncelerimizi, emellerimizi, amelimizi senin Azizlerden aziz hatıranın, Senin ebediyetine bağladık. Her nefes alışımızda ağzımızdan ciğerlerimize girip bize taze hayat veren havada bile Sen varsın!

Hafızamda ne kadar hatıra varsa, aralarına mutlaka Sen karıştıyorsun. Kendi bahtiyarlığımıza inancım Seni gördüğüm, Seni tanıdığım, Senin muhitinde yaşamak nimetine erişmiş olduğumdandır.

İşte bu sabah hafızamı bir daha yokluyorum. Gönümde kökleşen matem avutmak, mümkünse bir parçacık teselli bulabilmek için—Seni canlandırmak iktidarına eyvah ki malik bulunmadığımdan—gene Sana aid, hiç olmazsa, bir küçük hatırayı canlandırmaya çalışacağım..

On sene kadar oluyor.. hususî trenle Ankaradan İstanbula geliyordun. Maiyetinde ben de vardım. Kar, akşam geç vakit Eskişehirde durdu. Bütün Vilâyet erkânı başta olmak üzere, Büyük Kurtarıcısı yakından görmeğe teşne kalabalık bir halk kütlesi istasyona dolmuştu.

Yüce gönlünün olanca sevgisini kendilerine tahsis ve vakfeylediğin vatandaşlarına iltifat etmek istedin. Trenden indin. Her smiften, her vatan insan, derhal, Senin etrafında bir muhabbet, bir prestij çemberi çevirdi.

Çocuk, çocuk, ihtiyar, genç.. hepsi de Senin, vatana taze can nefheden ılık nefesini kendi üzerlerine duyacak kadar Sana sokulmuşlardı.

Konuşuyordun.. Sözlerin, her biri başına bir hikmet olarak, dudaklarından, dinleyenlerin doğrudan doğruya kalblerine dökülüyordu.

O aralık, genç, adeta çocuk denilecek yaşta bir sübay, bir asteğmen kalabalığı dirseklerle usul usul yarararak, tâ yanına kadar geldi. Geldi, fakat ancak Senin arkana sokulabildi. Her gece rüyalarını süsleyen Mübarek Yüzünü görmüyor, akislerini ruhunda duyduğu sesini işitemiyordu.

Genç yiğit bu mahrumiyete katlanamadı. Sokuldu.. sokuldu.. Sana iyice yanaştı, ve Sana olan aşkı saygısına galebe ederek, güzel ve tertemiz başını Senin, tarihi taşıyan omuzuna yaslayıverdi.

Bakışlarını Sana tevcih etti; hayran hayran Seni temayaaya koyuldu. Bu ulvi lâübaliğe uzaktan şahid olan bir inzibat sübayı acele gelip, müdahale etmek istedi. Genç kolundan tuttu, ona, Başbuğa karşı gereken hürmeti ihtara kalkıştı.

O âna kadar belki bu hâdisenin farkında olmayan Sen, birden, arkanın baktın. Nazarların, genç sübayınla karşılaştı.

O telâkinin güzelliğini, azametine, şiiyyetini hiç unutmuyacağımı! Sen, bir rüknü olmakla daima iftihar ettiğin Türk ordusuna, o çocuğun temiz ve heyecanlı ruhunu vasıta ederek, kalbini dolduran sevgiyi bir kül halinde o bakışınla armağan etmiştin.

(Devamı 6 nci sayfa)

Yerin ne göklerde, ne yerde, ne tarihteki yaprakta;

Kalbimiz lâhd oldu sana, bırakmadık taşa, toprakta.

Millî Şefin beyannamesi

Büyük Türk Milletine, Ankara: 21.11.1939
Bütün ömrünün hizmetine vakfettiği sevgili milletinin ihtiram kolları üstünde ulu Atatürkün fânî vücudü istirahat yerine tevdi edilmiştir. Hakikatte yattığı yer, Türk milletinin onun için aşk ve iftiharla dolu olan kahraman ve vefalı göğsüdür.

Atatürk, tarihte uğradığımız en zalim ve haksız itaham gününde meydana atılmış, Türk milletinin namus ve haklı olduğunu iddia ve ilân etmiştir. İlk önce ehemmiyeti kavranmamış olan gür sesi, asla yıpranmayan bir kuvvetle nihayet bütün cihanın şuuruna nüfuz etmiştir.

En büyük zaferleri kazandıktan sonra da Atatürk ömrünü, yalnız Türk milletinin haklarını, insanivete ezeli hizmetlerini ve tarihe hakkettiği mezyetlerini isbat etmekle geçirmiştir. Milletimizin büyüklüğüne, kudretine, faziletine, medeniyet istidadına ve mükellef olduğu insanîyet vazifelerine sarılsamz itikadı vardır. «Ne mutlu Türküm diyene» dediği zaman, kendi engin ruhunun, hiç sönmeyen aşkını en manalı bir surette hülâsa etmiştir.

Fena zihniyet ve idare ile geri bırakılmış Türk cemiyetini, en kısa yoldan insanlığın en mükemmeli ve en temiz zihniyetlerle mücehhez modern bir devlet haline getirmek, onun başlıca kavgusu olmuştur. Teş-

kilâtî Esasîyemizde ve bugün hizmet başında, irfan muhitinde ve geniş halk içinde bulunan bütün vatandaşların vicdanlarında yerleşmiş olan lâik, milliyetçi, halkçı, inkılâbî, devletçi Cümhuriyet, bize bütün evsafıyla Atatürkün en kıymetli emanetidir.

Ufulündenberi aziz adı ve hatırası, bütün halkımızın en candan duygularıyla sarılmıştır. Memleketimizin her köşesinde ve bütün milletçe kendisine gösterdiğimiz samimi bağlılık, devlet ve milletimiz için kudret ve vefanın belâğ misalidir. Türk milletinin aziz Atatürke gösterdiği sevgi ve saygı, onun için Atatürk gibi bir evlâd yetiştirebilir bir kaynak olduğunu bütün dünyaya göstermiştir.

Atatürke tazim vazifemizi ifa ettiğimiz bu anda, halkımıza, kalbinden gelen şükran duygularımızı ifade etmeyi ödenmesi lâzım bir borç saydım.

Milletler arasında kardeşçe bir insanlık hayatı Atatürkün en kıymetli ideali idi. Bütün dünyada ölümünün gördüğü iltihâmı, insanlığın atisi için ümid verici bir müjde olarak selâmlarım. Bu sözlerim, yazılarım ve toprağımızda gövâlye askerleri ve mümtaz şahsiyetleriyle yasımıza iştirak eden büyük milletlere, Türk milleti adına şükranlarımızın ifadesidir.

Devletimizin bânisi ve milletimizin fedakâr, sadık hâdimi,
(Devamı 7 nci sayfa)

Bütün yurdunun ölmez hatırasını taziz ediyor

Ebedî Şef Atatürkün ölümünün ikinci yıldönümü münasebetile bugün memleketin her tarafında ve bu arada şehrimizde ihtifal toplantıları yapılmakta, Büyük Atamın ölmez hatırası taziz olunmaktadır.
(Devamı 7 nci sayfa)

Hergün

Kışlık hediye ve Karilerimiz

Yazan: Muhittin Birgen

Partinin askerlere kış hediyesi toplamak üzere halka yaptığı davet hakkında geçen gün fikrimi yazmıştım. Bugün bu bahse tekrar dönmek istiyorum.

Şunu bir kere daha söyleyeyim ki, kış hediyesi, bu millete, kendi emniyet ve istiklalinin müdafaası bakımından ne büyük bir azim ile mücehhez olduğunu maddeten göstermek üzere büyük bir nümâyış yapma vesilesini veriyor. İçerisinde hayatını fedadan çekinmeyecek olan bir millet böyle bir vesile zühür ettiği zaman, ne malını, ne de zahmetini esirgemeyeceğini, lâfla değil, eserle göstereceğini. Bunu gösterdiğimiz zaman, herkes görecektir ki Türkiye hududları içinde yaşayan insanlar, milli huzur ve istirahatleri için hakikaten tek parçadan ibaret bir kaya halindedir.

Vatandaşlarımızın bu noktayı çok iyi anlamalarına eminim; halbuki bu da için yalnız fikri taraftır. Bu fikri tarafın yanısıra, bir de his bahsi duruyor: Kütleli fakir olan bir memleketimiz. Belki, zenginimiz çok mahdud ve çok zenginimiz, Avrupalıya kıyas edildiği zaman, daha pek çok mahduttur. Fakat, fakirliğimizin hududu geniş ve fakirliğimizin derecesi de bazan acıklı hadlere varan bir halindedir. Bunun için, bugün silâh altında kışa doğru giden askerlerimizin çok büyük bir kısmı, kendi kendisine kendi ihtiyaçlarını kısmen olsun tatmin edebilecek kudretinden mahrumdur. Halbuki, biz siviller, geceleri rahat rahat evimize dönüyor, kendimizi emniyet ve huzur içinde yataklarımıza bırakıveriyorsak, çok iyi biliyoruz ki bu, askerlerin silâh başında, derhal harekete geçmeye hazır durmaları sayesinde. Şu halde, bizim kalblerimizin onlara aid sevgi ile dolu olması tabii değil midir? Aynı zamanda, bizim istirahat ve emniyetimiz için vazife yerine çağırılmış olan bir kitleyi nasıl düşündüğümüzü ve onların istirahatleriyle ne derece yakından alakadar olduğumuzu kendilerine isbat etmek bizim için bir kalb, bir duygu meselesi olmaz mı?

İşte, bu iki sebeb, bizim, askerlerimize kışlık hediye meselesini çok sıkı, kabil olduğu derecede sıkı tutmamıza icab eder.

Bu vazifinin millette iyi görülmesi bakımından birinci derecede tesirli ve faydalı olan hizmet kadınlarımızı düşündüğümü zannediyorum ve «kadınlarımız» dediğim zaman da bilhassa şehirlerin münevver muhitlerinin kadınlarını kasdediyorum.

Millî davaları anlamakta en ileri ve en kolay mevkiide bulunan bu zümrenin gerek kafaca, gerek duyguya, gerek içtimai alâkalar bakımından bu işde faydalı surette çalışmalarını temin edecek bütün şartlar mevcuttur. Muvaffak olmaları için sadece hareket geçmeleri kâfidir. Tırnakları cilalamak için sarfettikleri zamanı, moda ve elbise sobbetlerini, terzi güllerini tasaruf edip kendilerini bu işlere vakfedecek ve aralarında ciddi bir teşkilât vücade getirip bu teşkilât tarafında millî bir hareket uyandıracak olan bu kadın zümresini Türkiye'nin her tarafında görülecek iş ve çalışacak muhit vardır. Eğer onlar, vazifelerini tam ifa ederlerse yukarıda izah ettiğim gayeler de bu vesile ile tahakkuk etmiş olacaktır.

Bilhassa bu zümrenin şunu unutmaması lâzımdır: Köy kadını, her zaman olduğu gibi, bugün de vazife başındadır ve hattâ bugün, dünya nispetle vazifesine daha fazla dikkat ediyor. Onların, tarlada ekilen erkek kolunu tamamlamak üzere sarfettikleri fazla gayretler şehirli kadın zümresi için bir örnek olmalıdır. Her şehirli kadının kafası işlemez, eli çalışmaz, ayağı, bu maksad uğrunda, koşmalıdır. Ancak bu (Devamı 4 üncü sayfada)

TAKVİM

İkinciteşrin

Rumi senesi	10	Arabi senesi
1356		1359
Birinciteşrin	28	Kanun
		3

PAZAR

GÜNEŞ		İMSAK	
S. D.	Şevval	S. D.	
6 41	9	4 59	
1 41		12 02	
Güneşin doğuşu			
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 11 07	14 49	16 56	18 31
E. 7 01	9 48	12 02	1 34

Resimli Makale:

Bazı fikirler yabancı ota benzerler, nereden ve ne şekilde geldiği bilinmeden kafamızın içinde kök ösdük salarlar, bir düstur, bir kaide şeklinde bütün hayatımızın gidişi üzerinde müessir olurlar.

Herhangi bir fikri ne kadar eski zamandan kalmış olursa olsun kontrol etmeden, kendi manâğımızın mihengine vurmada, olduğu gibi kabul etmeyiniz ve beylik kalde haldinde itikâl etmiş yanlış fikirleri de tarladan ot biçer gibi biçip atmaktan çekinmeyiniz.

Tarihten sayfalar

Vanî Mehmed Efendi

On yedinci asır ortasında yedi yaşında bir çocukken Osmanlı imparatorluğu tahtına oturtulan ve kırk yıl saltanat süren dördüncü Mehmedin «Vanî» lakabıyla meşhur bir hocası vardı. Asıl adı Mehmed olan bu zat, lakabının da anlattığı veçhile, Vanlıydı. Asrının meşhur müteassiplerinden idi. Fakat, bütün zühd ve takva gösterişlerine rağmen, halk, «hocası sultanî Vanî Mehmed efendi hazretleri» nin, a-rasıra, nevcivanların sine ve topuklarını temasa ile mütelezziz olduğunu, kıymetli hediyelere karşı da vücutlarının yumuşak bulunduğunu biliyordu.

Bir gün, kendisinden sözünü pek sakımsız yakın bir dostu hoca efendiyi sormuş:

— Sultanım, zühd ve takvada üstünüzde kimse çıkamadığı malum. Lâkin, gene dünya malından elinizi çekemiyorsunuz, nazik cariyele ve inci, cevahir ve samura vesair kıymetli mallara râğbet ediyorsunuz? Bunun sırrını bir türlü çözemedim?

Demisti. Vanlı hoca, dostunun bu sualine gülümşedi:

— Behey nadan.. dünyanın kendisi aynadır. Herkesin dileği bir nimettir. Zimmolunan bu nimetin tahsil yolu ve yeniliş şeklidir. Aynı bir lokma, senin gibi nadana haram, benim gibi alim ve âkil olanlara helâl olur...

Demisti. Muhatabı bir emsal isteyince de ilâve etmiştir:

— Meselâ.. yemek yerken senin dişlerinin arasına bir et parçası sıkılır... Sen onun hilâl ile ve zor ile çıkarıp yutarsın, sana o lokma mekrub olur. Ben, nazikâne dilimi oynatıp çıkarır, yutarm, bana helâldir. Siz bir yerden elinize bir haram para geçirirseniz, onunla hemen yiyecek alırsınız. O nimet size haram olur. Biz yiyeceğimizi borca alırsız. Bedeliniz de ay başında şüpheli mahlûmdan öderiz, bu nimet bize helâl olur, biz helâl yeriz.

Ve pek tabii, muhabibi, Vanî efendi hazretlerinin ilim ve faziletine hayran olmuştu.

Reşad Ekrem Koçu

Komşusunu taşla başından yaraladı

Hasköyde oturan Marika adında bir kadını komşusu Şükriye dün bir alacak meselesinden dolayı kavga etmişler, bu esnada Şükriye taşla Marikayı başından ağır surette yaralamıştır. Yaralı tedavi altına alınmış, suçlu kadın hakkında takibat başlanmıştır.

TETKİKLER

İngiltere hava akınlarına karşı nasıl müdafaa ediliyor

Alman tayyarelerinin İngiltereye yaptıkları akınlar son günlerde şiddetini kaybeder gibi oldu. Bunu, havaların bozmasından ziyade İngiliz müdafaasının, hattâ Almanların bile itiraf etmek mecburiyetinde kaldıkları, mükemmeliyetine atfetmek icab eder.

Uzun, yorucu ve tehlikeli bir imtihandan devresinden sonra, vazifesini muvaffakiyetle başarmış insanlara has bir kalb rahatlığıyla nefes alan İngiliz müdafaası üzerinde biraz olsun durmak, bunun bir bilançosunu çizmek, artık zamandır kanaatindeyiz.

Bugüne kadar İngiliz müdafaası üzerinde birçok şeyler yazıldı. Bunun leh ve aleyhinde olmak üzere bir hayli sözler söylendi. Fakat buna rağmen bu müdafaanın umumi kuruluş sistemi hakkında hiçbirimizde esaslı bir fikir tabelliliği etmiş değildik. Çünkü şimdiye kadar bu müdafaaya hakkında bütün yazılan şeyler, parça parça, ve kısmidir. Biz bu yazımızla daha ziyade İngiliz müdafaasının umumi kuruluş sistemi üzerinde durmak taraf-tarıyız.

İngiliz müdafaasının kudretini daha iyi anlayabilmemiz için, İngiltereye yapılan hava akınlarının şiddetini tebarüz ettirmek lâzımdır. 1914 - 1918 Dünya Harbinde İngiltereye, bilhassa Londraya, yapılan hava akınlarının mecmuu 83 ü bulmuştur. Bu akınlara iştirak eden Alman tayyarelerinin topyekûn sayısı 448 olup, atıkları bombaların mecmuu 150 tondur.

Halbuki bu defaki hava akınlarında, yalnız bir günde, Londraya saldıran düşman tayyarelerinin sayısı 1000 i bulmuştur. Gene bu defaki hava akınlarında yalnız bir günde Londraya atılan bombaların miktarı 100 tonu geçmiştir.

Alman hava akınlarına karşı İngiltereyi müdafaa eden muhtelif silâhlarında, en başta İngiliz avcı tayyareleri gelir. «Harrikayn» ve «Spit-fayr» adlı İngiliz avcı tayyareleri, gerek sürat, gerekse manevra kabiliyeti bakımından aynı tipteki Alman tayyarelerinden hiç de geri kalmamaktadırlar. Yalnız İngiliz avcıların kusuru, hareket sahalalarının darlığı, ve son zamanlara kadar toplu mücehhez avcı tayyarelerinin bulunmamasıdır. Muhtelif yerlerde, nefsi İngilterede, Kanadada, Avustralyada, faaliyet bulunan İngiliz tayyare fabrikaları son zamanlarda gerek hareket sahalaları geniş olan, gerekse muhtelif çapta toplarla mücehhez bulunan tayyarelere de yapmağa başladılar. Bu suretle İngiliz avcıların Alman avcıları arasında bulunan bu fark da ortadan kalkmış oldu. İngiliz fabrikalarının bu yeni tip avcı tayyareleri, yalnız İngiliz müdafaasını takviye etmekle kalmıyorlar, fakat aynı zamanda İngiliz ağır bombardıman tayyarelerinin, İngiliz avcıları refakatinde Almanyaaya akınlar yapması imkânını da temin ediyorlar. Malum olduğu üzere son zamanlara kadar İngiliz ağır bombardıman tayyareleri, mün-

harekati memleketin içine girme-den, İngiliz avcıların her zaman için tam vaktinde onları karşılayabilmesi, gene tayyare dafı toplanmış tam vaktinde faaliyete geçmesi bu müdafaaya teşkilâtının ne kadar büyük bir intizam içinde çalıştığına en büyük delildir.

İngiliz müdafaasını biraz olsun zaafıflatabilmek için Almanlar binbir çareye başvurmuş, ve her defasında yeni bir tabiiye kullanmak lüzumunu hissetmişlerdir. Bunların içinde, en enteresani, İngiliz müdafaasını parçalamak için, aynı zamanda memleketin bir çok noktalarından birden taarruz etmek, bu suretle İngiliz müdafaasını dağıtmak ve en sonunda da, muazzam kuvvetlerle, asıl hedefe hücum etmektir. Fakat Almanlar bu usullerinde de muvaffakiyet gösteremediler. Dağıttık ve muhtelif parçalara ayırdık zannettikleri İngiliz müdafaası, bir zemberek gibi, en lüzumlu bir anda toplanmasını ve asıl darbeyi nereye tevcih edileceğini keşfeterek orasını müdafaa etmesini daima başarabilmiştir.

İngilizlerin sahildeki hava müdafaa vasıtaları, İngiliz müdafaasının avangardıdır. Mutad olduğu üzere hava muharebesi, İngiliz sahillerinde başlar, ve kademe kademe içerilere doğru inkişaf eder. Alman tayyarelerine karşı mücadele için İngilizler avcı tayyarelerinden maada, toplarla mücehhez süratli bombardıman tayyareleri de kullanılmaktadırlar. Bunlar, ağır bombalarla yüklü ve bu yüzden hareket ve manevra kabiliyetleri azalmış olan Alman ağır bombardıman tayyarelerine karşı büyük bir muvaffakiyetle mücadele etmek-

tedirler. İngilizlerin tayyare dafı topları, küçük, orta, ve büyük çapta olmak üzere her bakımdan mükemmel birer müdafaa silâhı olarak sayılmaları icab eder. Bu silâhların müessiriyeti, hava harbinin ilk aylarında pek de arzu edileceği kadar kuvvetli değildi. Bunun başlıca sebebi, fevkalâde süratle seyreden düşman tayyarelerine karşı topçu kadrosunun, henüz tecrübesiz sayılmaları ve isabetli atış yapamamaları idi. Fakat bugün İngiliz topçusu, bu kusurlarını da mükemmelen düzeltilmiş bulunuyor.

Bu arada şunu da söylemek lâzımdır ki, İngilizler hava harbinin ilk aylarında, küçük çaptaki tayyare dafı toplarına pek az ehemmiyet vermişlerdi. Meselâ Almanyada orta ve küçük çapta dört tayyare dafı topu ağır çaptaki bir tayyare dafı topuna, isabet ediyorsa, İngilterede ancak bir tane isabet etmekte idi. Tabii bu vaziyet, tayyare dafı toplanmış müessiriyeti üzerine tesir yapmaktan hâl kalmadı. Çünkü İngiltere ikliminin bir hususiyeti olarak orada yirmi dört saatın 22 si bulutlu olarak geçer. Memleket, baştan başa alçak bulutlarla örtülüdür. İşte bu şeraitte İngiltereyi ziyarete gelen düşman tayyareleri, bizzarure, çok alçaktan uçmak lüzumunu hissediler. Halbuki (Devamı 4 üncü sayfada)

Beylik fikirlere kapılmayınız

General Dujorke

Elen - İtalyan harbinde Almanların hareket tarzı

YAZAN Emekli general H. Emir Erkilet

Alman basını ve Alman radyosu geçen haftalarda, İngiliz yaralarını beklemeden ve ona güvenmeden daha evvel onun ne demek olduğunu Polonyalılara, Norveçlilere, Hollandalılara, Belçikalılara ve Fransızlara karşı Elenlere tavsiye ediyorlardı. Filvaki İngilizler Lehilere hiç yardım edememişler ve diğerlerine hava, deniz ve kara kuvvetleriyle yaptıkları büyük birer fıysko ile neticelenmişlerdi. Onun için Almanlar, bu mevzuu yeniden dil ve kalemlerine layaklar Elenlerin mukavemet amellerini kırmak hususunda kullanmışlardı.

Fakat İngilizler, bilhassa uçak kuvvetleri itibarile büyük bir ihtiyacı içinde bulunmalarına rağmen Elenlerin bu hususta da yardımları yapmadılar. Ancak, bizim üzerinde durduğumuz nokta bilhassa İngilizlerin meselesi değildir. İngilizlerin Elenlere ellerinden gelecek bütün yardımları yapacakları muhakkaktır. Ancak istiklâl ve benliğine sahip olmak asil bir milletin yabancı bir tecavüz silâhı reddetmesi için, diğer bir yandan müteaddid yabancı yardımları güvenmesi lâzım gelmez. Kezâkâ tecavüz sayıca büyük tefevvüatın malik bulunduğu takdirde uğrayanın hemen diz çökmesi icab etmez.

Dünyanın en iyi asker milletlerinden sayılan Almanlar bunları bütünleri halinde, ne garibirdir ki, Elenlerin şimdiki de, hissiyata kapılmamak üzere akıl ve mantıkla hareket etmek için tavsiyelerde bulunuyorlar. Bu tavsiyelerde bulunuyorlar. Bu tavsiyelerin manası silâhı elden bırakarak kayıd ve şartsız itaat etmesidir.

Elenlerin bu gibi nasihatları kabul etmemek bunlara sözle ve silâhla mümkün gelen cevapları verdiklerinden evvel vereceklerinden eminim. Fakat dedi ki, Almanlara da bu gibi nasihatlar yapılmamalıdır. Onlara tavsiye Yunan-İtalyan harbinde düşmekte olan asil ve vücutlu vazife, Elenlerin merde müdafaa ve muharebesinde yürekten takdir ederek sükkütü müvafaka etmek ve mütefiklerinin saygı üstünlüklerine rağmen şimdiki şartları ve daha düşecekleri güçlükleri de büyük altından gülmektir. Yoksa pusucu ve hilebaz olmakla tamamlanmış büyük bir komşusunun anasını tekme vücutuna uğrayan küçük bir milletin bu türüne dokunabilecek ümidlerle bu takım yerinde olmaları sözlerinde hareketlerde bulunmak Almanyaya yararlıdır.

Biz Türkler, hem de harblerle bütün bir hale gelmiş iken, 21 yıl önce silâhı sarıldığımız zaman beşeriyet büyük bir harbe galib gelmiş büyük düşman devletlerle bu tarafımızdan çevrilmis bulunuyoruz. Eğer o zaman, Almanların şimdiki Elenlere tavsiye ettikleri mantıkla hareket idik bugün bir esirden başka bir şey değildik. Fakat o zaman biz hissiyatımızla kapılmış değildik vazifemize sarılmıştık. Vazife de şu idi: Kuruluş veyahud ölüm.

Atatürkün o zamanki vazifesini için söylediği ve herhangi büyük bir düsturu olsun diye miras bırakılmıyorsa aşağıdaki ulu sözler, çetin bir vazife ve istiklâl mücadelesine girişmiş Elen dostlarımızı da bugün bu rehberlik edebilirler:

«... Bir gün istiklâl (ve vatan) müdafaa mecburiyetine düşerseniz, vatanı fefe atılmak için, içinde bulunmuş vaziyetiniz imkân ve şartlarını düşünmeyin. Bu imkân ve şartları düşünmeyin. Bu mahiyette görülen bütün düşmanlar, bütün dünyada görülmemiş bir galibiyet müessesesi olabilir. Cebren ve hile ile anıtanın bütün kaleleri zabtedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin kögesi büfûl igal edilmiş olursa, işte bu ahval ve şerait içinde dahi vatanı zifin istiklâli ve vatanı kurtarmak için Muhtaç olduğunuz kudret, damarlarınızdaki asil kandanda mevcuttur.»

H. Z. Erkilet

Universitede Ziya Gökalp ihtifali

Ziya Gökalpın ölümünün yıldönümü münasebetile, Üniversitemizin 8 inci günü Üniversitemizin salonunda bir ihtifal yapılmıştır. Bu ihtifalde Ziya Gökalpın hayatı ve eserleri hakkında konuşmalar yapılmıştır.

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Adliye Vekâleti boğanna davalarının açılma şekli ve usulünü tadil eden bir kanun lâyihası hazırlamakla meşguldür.

Halen mer'î olan kanuna göre boğanna davası evvelâ sulh mahkemesi nezdinde barışma teşebbüsü yapılarak başlar, bu yüzden davanın muhtelif safhalarından geçmesine muktezz müddet epeyce uzundur. Tasavvur edilen projeye göre ise bu ilk barışma teşebbüsü sulh mahkemesi yerine, istenildiği takdirde doğrudan doğruya asliye mahkemesi nezdinde yapılacak ve neticede de davanın muhtelif safhalarından bir kısmını olacaktır.

Projenin lehinde veya aleyhinde, bu dakika için müttalea beyan etmek ni-

yetinde değiliz, yalnız bu münasebetle Ankaradan gelen telgraf haberrinin bir cümlesi üzerinde duracağız.

Bu cümleye göre: — Bugün Türkiye'de boğanna davası ile meşgul 100 bin Türk vardır ve tasavvur edilen proje bu 100 bin vatandaşın uğraşma işlerini bir hayli kısaltacaktır.

Küçük bir hesap yaptık, Türkiye'de (18 milyon nüfus vardır, yuvasını yıkmak sevdiğinde olan 100 binin bu miktara nispetli (180) de birdir. Gerçi gene acı, fakat nihayet insana deşbet verecek kadar çok değildir. Bu bakımdan biz, talâk işlerinin şimdiki halde kalmasında veya kalmasında büyük bir ehemmiyet olabileceğine inanmıyoruz, ey okuyucu sen:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Çörçil dün Londrada mühim bir nutuk söyledi

"Muvaffak olacağız,"

"Az zaman önce talihimizi mütevazi bir şekilde takdir ve tahmin eden dünya bugün İngilterenin yaşayacağına inanmaktadır"

B. Çörçil

Londra, 9 (A.A.) — Çörçil bugün Londrada bir nutuk söylemiştir. Başvekil bu nutukunda ezcümle demiştir ki: Maruz kaldığımız bütün darbelerden rağmen, sırtımızdaki bütün yüklerin altında ve birçok kanlı savaflar ortasında, ne Avrupalıların ve ne de bizim için bir kayıp veya esir edilmiş, ne de daima birlikte hareket eden memleketlere karşı vecibe ve taahhüdümüzden en küçük bir kısmını terk etmedik. Bu dünya mücadelesinde yalnız bırakılmadığımız da arkadaşları, kendileriyle birlikte ve kendileri için kalıcı sarıldığımız memleketlerin bütün davalarına yardım etmeye hazırız. Bu dünya mücadelesinde yalnız bırakılmadığımız da arkadaşları, kendileriyle birlikte ve kendileri için kalıcı sarıldığımız memleketlerin bütün davalarına yardım etmeye hazırız.

Son İtalyan tepavüzüne karşı
Sümdü topraklarını son İtalyan teavüzüne karşı müdafaa etmekte olan küçük kahraman Yunanistan'ın sempatisini ve hayranlığını ifade ediyor. Tarihi Londranın kalbinde bütün yüreklerimiz ve endişelerimiz arasında mücadelesine yardım etmiş olduğumuz Yunan milletine şu samimi vâdi veriyoruz:
Aldık mütecevizi bugünden itibaren cinayet ve ihanetleri adaletin önüne geçirecek şekilde ve layık oldukları veçhile cezalandıracağız. Bugün kadar artan kuvvetler vermektense asla hâli kabul edemeyiz. (Siddetli alkışlar). Bu vâdiler ve ihanetler daima Mustafa Kemal'in boynunda asılı durmakta ve İtalyan ismini lekelemektedir.

Katedilecek uzun yol
Az zaman önce talihimizi mütevazi bir şekilde takdir ve tahmin eden dünya bugün İngilterenin yaşayacağına inanmaktadır. Dostlarımızın güvenebileceğini bildiklerini ve düşmanlarımızın önlerinde bir müddet için ve daima da büyük miktarda mevcut olduğunu anlıyorlar. Fakat bugünkü yavaş ve devamlı zafer arasında katedilecek uzun bir yol vardır. Bu yolda katederken İngiliz ırkının azim ve metanetini ve eski müesseselerini düşünerek ilerleyişimize yardımcı olacakları göstermektedir.

Amerikanın yardımı
Bundan sonra Amerikan reisi Çörçil'in itihabatından bahsedene Çörçil İngiltereye yardımcı asla kabul etmemiş ve şimdi de bu fevkalade buharan içinde kudretli milletini idare için üçüncü defa seçilmiş olan mümtaz Amerika devlet başkanına hararetle tebrik etmiştir.

Çörçil aynı zamanda Cümhuriyetin maddi yardımını
Çörçil aynı zamanda Cümhuriyetin maddi yardımını bildirmiştir. Çörçil şöyle devam etmiştir: Amerikanın bize vâdettiği yardımların her tarafında ve işleri evlerinde başlamış olan muazzam mühimmat istihsalatıyla başlanıyor. Bu mühimmatın her tarafında ve işleri evlerinde başlamış olan muazzam mühimmat istihsalatıyla başlanıyor.

Hazırlıklar
Bazan için düşmana karşı bir hazırlık hareketine muktedir olamamıza ve için düşmanın bize inandığımız yeni bir darbeye intizar etmemize sebep olmaktadır. Bunun sebebi sudur ki...

Yunan kuvvetleri İtalyanlardan 150 esir daha aldılar

5 havan topu 7 mitralyöz ve harb levazımı iğtinam ettiler

Epirde son vaziyet

Atina, 9 (A.A.) — 13 numaralı resmi tebliği: Cepheye az şiddetle topçu muharebesi olmuştur. Dün ve bugünkü gün cephenin muhtelif noktalarında cereyan eden mevzî hareket esasında kıt'aların dördü sübay olmak üzere 150 kadar esir almış, beş havan topu ile yedi mitralyöz ve diğer bazı malzeme iğtinam etmişlerdir. Düşmanın hava faaliyeti lasey olmuştur. İtalyan tayyareleri bir köyü bombardıman etmişlerdir. Tayyare dafi bataryalarımız bir düşman tayyaresi düşürmüşlerdir.

İtalyan tebliği
Roma, 9 (A.A.) — 155 numaralı tebliği: Epirde kıt'alarımız Kalamasin ötesinde köprü başlarını takviye etmektedirler. Orta Akdenizde yapılan bir hava istikşafı esnasında tayyarelerimiz bir düşman tayyaresini alevler içinde düşürmüş, diğer iki tayyareyi de hasara uğratmışlardır. Düşman tayyareleri Topruku bombardıman ederek bir kişinin yaralanmasına ve meskenlerde hasarata sebebiyet vermişlerdir. Keza düşman tayyareleri Derneyi de bombardıman etmişlerdir. Dokuz ölü, 26 yaralı ve az maddi hasar vardır.

Düşmanın Torino üzerine yaptığı hava basınında bir çocuk hastanesi yakınına, Saint-Louis sanatoryumuna, bir askeri hastaneye ve bir kısıya bombalar düşerek bir miktar hasara, bir kişinin ölmesine ve yedi kişinin yaralanmasına sebep olmuştur. Moncalieri ile Cambiano arasında bir eve bomba isabet etmiştir. Dokuz ölü ve yaralı vardır. Çıkan küçük yangınlar çabuk söndürülmüştür.

Hür Fransızlar bir müstemleke daha işgal ettiler

Londra 9 (A.A.) — General de Gaulle'nün kıt'aları Fransız üstüva Afrikasındaki Gabon'da kâin Lambarene arazisini zaptetmişlerdir. General de Gaulle bu suretle 125 kilometre ilerlemiş bulunmaktadır. Kaçanlar nehrin yukarı kısmına iltica etmişlerdir.

Elizabeth Vile 9 (A.A.) — Belçika kongosu:
Brazzavilladan gelen malûmata göre, Vichy hükümetine bağlı Poncelet adındaki Fransız denizaltısının mürettebatı, hür Fransız kuvvetlerinin muvazalatı üzerine, Gabondaki Gentil limanı yakınında gemilerini batırmışlardır.

Fransız doğu Afrikasının Vichy hükümetinin kontrolü altında kalmış yegâne limanı olan Bibreville mıntakasında polis hareketinin hür Fransız kuvvetleri tarafından muvaffakiyetli surette terasına devam edildiği bildirilmektedir.

Vichy 9 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:
Eski sübaylardan de Gaulle ve Larminet, Dekar öndeki muvaffakiyetlilikten sonra Fransız hakimiyetine karşı yeni bir suikastde bulunmuşlardır.

Birkaç gündenberi Gabon sahilleri açığında dolasmakta olan hafif İngiliz deniz kuvvetlerinin müzaheretinde, de Gaulle taraftarları müstemleke nin merkezi olan Bibrevillei evvelâ bombardıman etmiş, sonra da civara asker çıkarmışlardır.

Üstüva Afrikasının bu kısmında halen çetin muharebeler cereyan etmekte olduğu tahmin edilebilir.

Yeni Fransız sefiri

İstanbul, 9 (A.A.) — Yeni Fransız sefiri Jules Henry, evvelki gün Sofya - Burgaz tarikle şehrimize gelmiştir.

Siyaset ALEMİNDE

Şiyaset uskuna bakış

Yazan: Selim Ragıp Emeç
Bir taraftan İngiliz başvekil ile hariciye nazırının birkaç gün evvelki nutukları, diğer taraftan Sovyet Rusya harbi işleri komiseri maresal Timoçenkunun Sovyet ihtilâlinin 23 üncü yıldönümü münasebetile irad eylediği hitabenin ihtiva eylediği esaslar gösteriyor ki bugünkü harb, frenklerin «kompro mi» tabiriyle vasıflandırdıkları şu veya bu fedakârlık esasına müstenid bir anlaşma sulhüne münker olmayacaktır. Artık bu, kat'iyetle anlaşılması lâzım gelen bir hakikattir. İngiliz başvekilinin sözleri sarıhtır: Tecavüze uğrıyan Yunanistanın derhal yardımına koştuk. Düşmanın hava taarruzları askeri hedeflere pek az zarar iras etmektedir. Zayıf, bizimkine nisbetle bire ondur. İstilah tehlikesi, mevsimin ilerlemesi sebebiyle azalmıştır. Düşmanla nihai mücadele için çok kuvvetli bir ordu kurmaktayız. Asker adedi itibarile ordularımızın azlığını, vasıf ve teçhizat ile telâfi edeceğiz.

Maresal Timoçenkunun mütealesına gelince, o da, geçenlerde bir beyanatla aynı fikri müdafaa eden Sovyet Rusya şûralar heyeti reisi Kalinin Yoldaş gibi su kanaattedir: Sovyet Rusya mecbur edilmemişçe harbe istirak etmeyecektir. Fakat enternasyonal vaziyet çok gergindir. Bu vaziyette, simdive kadar edilecek olan muvaffakiyetlere dayanıp durmuyacağız. Uyanıklığımızı muhafaza edeceğiz. Cafil avlanmak için bütün milleti seferber halde bulunduracağız. Harb her an yeni yeni memleketleri ve milletleri içine çekiyor. Şimdiden, dünya nüfusunun yarısından fazlası bu kitle girmiş bulunmaktadır. ve böylece harb, daima artan bir genişlik almaktadır.

Bir taraftan İngiliz devlet adamları nihai zafer için mütemadiyen hazırladıkları söylenen komşumuz Sovyet Rusya harbiye komiseri de bu harbin mütemadi surette artma ve yayılma istidadında olduğunu bildirmektedir. Şu hale göre zaman, zaman ortaya çıkan sulh şayialarının, hiçbir esasa istinad etmeyen bir takım iskanid edici ve karşı tarafın meyil ve zâfını anlamak maksadını güden denemelerden başka bir şey olmadığını kat'iyetle inanmak lâzımdır. Sovyet harbiye komiserinin dediği gibi tehlike karşısında hazırlıklı bulunmak birinci şarttır. Nitekim dost ve komşu Yunanistan, askeri kadrosunun mahdud olmasına rağmen herhangi bir tecavüze karşı iyice hazırlanmış bulunsa idi, bugün müteceviz İtalyan ordusu önünde elde ettiği parlak muvaffakiyeti hiçbir suretle idrak edemeyebekti. İyi sulhün iyi bir suret harbe hazırlanmakla kaim olabileceği hakikati bir defa daha günlük hâdiselerle müeyyedesini göstermiş oluyor.

Selim Ragıp Emeç MOLOTOF BERLİNE GİDİYOR

Berlin 9 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor: Alman hükümetinin daveti üzerine Von Ribbentropun geçen sene Moskova'ya yaptığı ziyaretlere mukabele olarak üzere, Sovyetler Birliği halk komiserleri meclisi reisi ve hariciye komiseri Molotof, iki memleket arasında mevcut dostluk münasebetleri çerçevesi dairesinde şahsan, yeniden temas suretinde devamlı görüş teatisine devam etmek ve bu teatiyi derinleştirme için pek yakında Berlin'e hareket edecektir.

Benzin sarfiyatının tahdidi için düşünülen tedbirler

Ankara 9 (Hususî) — Benzin sarfiyatının tahdidi için bir müddetten beri alınması düşünülen tedbirler son şeklini almak üzere. Hususî otomobiller benzin verilmemesi, taksilerin çift ve tek numara taşıdıklarına göre birer gün fasıla ve münavebe ile çalımlarına karar verilmesi ihtimali kuvvetlidir. Otobüsler ve kamyonlar günlük tahdidi olarak günün yarısını kullanacaklardır.

HITLER ALMAN MİLLETİNE UZUN BİR HİTABEDE BULUNDU

"Bu mücadele benden başkasının ellerinde bitmeyecek,"

"Bugün bütün Avrupanın hermen bütün kuvvetlerini seferber edecek vaziyeteyiz ve bunu endüstriyel miktaslarda yapmakta olduğum müşahede edilmiştir"

Münih, 9 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor: Dün akşam, nasyonal sosyalist partisi uğrunda canlarını feda edenlerin hatırasını anma yıldönümünde, partinin eski azası mutad veçhile, Löwenbraukeller'de toplanmış ve bu büyük toplantıda, Führer bir nutuk söylemiştir.

Führer, evvelâ, Almanyada iktidar için mücadelesinin en yüksek devresini teşkil eden 1923 yılı hatırlatmış ve müteakiben 1914 den evvelki devredeki Almanyadan bahsetmiştir. O Almanyada, demistir, artık bizim Almanyamız değildir. Fakat buna rağmen, o Almanyaya ile kendimizi bağlı hissediyoruz. O Almanyaya, bir çalıma ve bir refah memleketi idi. Sosyal kanunlara, o Almanyaya başladı. O Almanyada, demokrasilerin bugün, 30 sene sonra, önden sağ ve kör bir halde geçtiği meseleler karşısında vaziyet almıştır. Diğer taraftan o zamanki Almanyada, bir demokratlar memleketi idi. Fakat o zamanki Almanyada, her şeyden evvel bir sulh memleketi idi. Sulhün muhafazası o derece ümid olunuyordu ki, bütün dünyanın muhakkak surette Almanyaya karşı silâhladığı bir devirde, önüne geçilmez çarpışma için lehimize bulunan bütün fırsatlar kaçırıldı. Ben o eski devrin tekdüzesi değilim. Halbuki olabiliyim, çünkü belki pek az kişiyi yaptığı kadar, tahtın ve maziden dersler aldım ve bunları tatbik ettim.

İngiltere...
İngiltere, daha o zaman da bizim düşmanımızdı. İngiltere diyorum, fakat çok iyi biliyorum ki orada da millet ve hükümet, birbirinin aynı şey değildi. Enternasyonal demokratlardan, Yahudilerden ve plütookratlardan mürekkep küçük bir hizib, İngiltereye hükmetmektedir ve bu hizib, daha o zaman da harbi tahrik etmiştir. O adamlar, bugünkü adamların aynıdır. O zaman İngiliz harbarcular, bütün dünyayı Almanyaya aleyhine kaldırmaya da muvaffak olmuşlardır. Almanyanın istemediği harb, iste böyle gelmiştir.

Umumi Harbin eski muharibi ve bugünkü Alman ordularının başkumandanı sifitle şunu söyleyebilirim ki, bu adamlar, eğer memleketimiz dahilinde bizi ayıran müttefikleri olmasaydı, 1914 Almanyasını mağlûb edemeyezlerdi. Bunun için evvelâ, bir Amerikalı sihirbaz yaratmak icab etti ve bu sihirbazın bulduğu formülle bir yabancı devlet reisinin şeref sözüne itimda eden Alman milleti feci surette aldatıldı. Bu itimad üzerinden ki hesap pusulasını aldık. O zamanın galibleri, vâdilerinden hiç birisini tutmadılar ve bütün devirlerde misli görülmemiş söze ihanet işte o zaman başladı.

Mücadele...
Führer, bundan sonra, Alman milleti için başlamış olan sefalet, ızdırab ve ümitsizlik devresinin geniş tablosunu çizmiş ve bizzat kendi mücadelesinin de başlangıcını anlatmıştır.

Bu mücadele demistir, bilhassa memleketimizde tamamen hükümler gibi gözükene millete, Yahudilere karşı mücadele, çok çetin olmuştur. Führer, bilâhare, iktidarı elde etmek için yaptığı ilk teşebbüsünü bahis mevzuu eylemiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

1923 te kat'i bir mağlûbiyet gibi gözükene bu hareketten sonra, bunu takip eden senelerde nasyonal sosyalizm zafer yolunda daima ilerlemişti.

Ben ne kavga aradım, ne de pazarlık yaptım. Hedefimi, daima vatanımda inandırmak ve kazanmak teşkil etmiştir. Ben ancak, daha bir dayette bana yumruk gösterildiği...

B. Hitler

fikirlerle aldım. Filhakika, dünyada, sulh içinde çalışabilmekten daha iyi ne vardır? Almanyaya, refaha kavuşmaya başladı. Fakat, Almanyaya kalkındığı nisbette, evvelce bir kere daha harbe Almanyanın üzerine çullanmış olan aynı adamların kiskançlığı da artmıştır.

Demokrasiye karşı
B. Çörçil ve hep maları, Almanyaya aleyhine derhal herkesi kıskırıtmağa başladılar, bu sırtlanlar için demokrasinin veyahud otoriter devletin ne manası vardır? Bu, onları alâkadar etmez. Onları bir şey alâkadar eder: Tamamile her şeyi almalarına müsaadeye hazır bir adam var mı, yok mu? Eğer bir demokrasi, bu gibi şerait karşısında susmağa hazır olacak kadar ahmaka, o zaman bu demokrasi çok iyidir. Eğer biz, demokrasilerden farklı halk kütellerinin arkamızda bulunması teşkil eden ve ismine otoriter denen devlet sifatile, enternasyonal plütookratların bizden fedakârlık olarak istedikleri her şeyi vermiş olsaydık, o zaman bize söyle diyeceklerdi: Nihayet Almanyada makul bir rejim kuruldu.

Ben, o zaman tamamen başka bir fikirde idim. İktidar mevkine geldiğim zaman sulh yapmağa hazırdım. Silâhları terke hazır bulunuyordum. Eğer İngilizler kabul etmiş olsalardı, her şey mükemmel surette olup bitecekti. İngilizler, kabul etmediler. Bu da iyi oldu. Fakat o zaman, sonuna kadar gitmek ve yarın tedbirlerle iktifa etmek icab ediyordu.

Altın...
Kararımı verdim. İki şeyden birisi: Ya biz asker değiliz veyahud dünyanın en birinci askeriyiz. Ve o zaman lüzumlu hazırlıkları yaptım. Alman milleti bundan bir şey kaybetmedi. Bilâkis, yedi milyon fazla laştık. Sonra altına sahip olan devletlerin paralarını yıkıldığını gördük. Halbuki biz, altınsız devlet, paramızı muhafaza ettik. O zaman danberi, birkaç başka memleket, altını ellerinde topladı. Sonra, birdenberi dünyada altının artık ehemmiyeti olmadığı tehdidi işitilmeğe başladı.

"Kabahaat bizim değil"
Führer, müteakiben, gerek dahilinde, gerek haricde, yeni Almanyaya karşı, imkân dahilinde bulunan bütün vasıtalarla derhal başlayan enternasyonal mücadele üzerine nazarı dikkati celbetti ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

Versay muahedelerini nihai surette ortadan kaldırmak hedefi ile mücadele, durmadan devam etmiştir. Aynı zamanda sulhu idame hedefim de vardı. İngiltere ile sıkı dostluk münasebetleri tesis etmek istiyordum. İtalya ile aynı münasebetleri arzu ediyordum. Aynı zamanda, menfaatleri bizim menfaatlerimizle birleştirilecek bir devlet sifatile Japonyayı da düşünüyordum.

Bu teşebbüs, İtalya ile, faşizmi tesis eden adamın dahiyane faaliyeti sayesinde muvaffak oldu. Bu teşebbüs ve gayretler, Japonya bahşında de muvaffakiyetle tetevvüh etti. Fakat İngiltere bahşında muvaffak olmadı. Bunda kabahaat bizim değildi.

Son dakikaya, muhasatının başlamasından birkaç gün evveline kadar, haricî siyasette eski hedefime her ne pahasına olursa olsun varmağa çalıştım. O zaman, İngiltere büyük elçiliğine, mümkün olan en büyük teklifleri yaptım.

"Ben hayatta iken"
O zaman anlamdım ki İngiltere zaman kazanmaktan başka bir şey istemiyor ve İngilterede her ne pahasına olursa olsun harbetmek kararlaşmıştır. İşte o dakika, ben de bir tek arzu belirdi: Mademki İngiltere bize harb ilânına karar vermiştir, bunu ben hayatta iken yapısın. Çünkü biliyordum ki bu mücadele, Alman milletinin tarihte simdiye kadar yaptığı mücadeleye...

Büyük milli ıztırabımızın iki yıllık tarihinden intibalar

Atatürkü nasıl kaybetmiştik?

O günleri hâlâ bir saat evvel imiş gibi hatırlıyoruz

10 Birinciteşrin 1938... Saat 9 u geçiyor... Matbaadayız. Gazete hazır vaziyette, yer alınmış. Atatürkün sıhhati hakkında saraydan ajansa verilecek tebliği bekliyoruz.

Telefon çalıyor; Ajans Müdürü Muvaffak Sunal'ın titriyen sesi: — Atatürkü kaybettik. Saraydan tebliğ verilmek üzere. 20 dakika da hazırlayıp verebileceğiz. Odada beş kişiyiz. Telefon çaldığı zaman müşterek bir şurun hissi kablelvukuile başına toplananlar birbirlerinin yüzlerine bakıyorlar. Telefonu bıraktığım zaman tek kelime söylemiş değilim. Gözlerle konuşuyoruz. On çift göz birbirine karışıyor, başlar öne eğilmiş. Sükût konuşuyor.

Acı haberi yetiştirmek, bildirmek bedbahtlığı da bazan vazifemizin arasında yer alır. 3 dakika sonra ajanstayım. Müdürü, memuru, telsizcisi, daktilosu, makinecisi, hademesi ile bütün ajans ayakta. Her odadan bir haykırış sesi çıkıp sofada birleşerek feryadlaşıyor. Bültenleri veren makinelerin bulunduğu odada iki kadının makinelerin üzerine kapanması, omuzları sarsıla sarsıla ağlamak duyuyorun. Ajans Müdürü Muvaffak,

Yetmişlik nine, genç kadın, aksaçlı ihtiyar haykırıyordu

— Ben neye yaşıyorum da sen öldün?

— Atam bizi bırakıp da nereye gidiyorsun?

— Paşam, Mustafa Kemal Paşam, 10 senecik daha yaşasaydın. Sana hepimiz ciğerimizi verirdik.

sıla ile vuruşunu bile duyurmamaktadır.

Bu ıztırab çok mu? Az. Bir millet yaratan adam ölmüştür. Müşküllüta hazırlanabilen bülteni almak, kapıdan çıkmaktan daha kolay oldu. Ne çalacak duyulmuş? Taşlar, topraklar, ağaçlar, binalar dile mi geldiler?

— Ata öldü! Diye mi bağırıldılar? Ajansın kapısı bir mahşer nümunesiydi. Ben bu mahşeri üstüm başım parçalanarak yarabüdüm.

"29 Birinciteşrin 1938 de"

Atatürkün ikinci ve en kuvvetli krizi bugün başladı. Türk milleti Cümhuriyetin 15 inci yılını kutluyor. Sarayın önünden geçen kafileler, vapurlar, heyecanlı tezahürat yapıyorlar. Atatürk hasta yatağında... Bunları duyuyor. O 15 yıldır ilk defa olarak yarattığı en büyük eserini heyecanına katılmıyor. Muztarıdır. Okyanus renkli gözlerini pencereye çeviriyor, yüzünde acı tebessüm. Halbuki, o bugün Ankara'da bulunmadığı ne kadar istiyordu. Hele Meclisin açılışında bulunmak, tarihi nutku söylemek, bu vazgeçilmez arzularından birini teşkil ediyordu. Dışarıdan akseden milletinin sevinçli, heyecanlı sesi, onu müteessir etmişti. İlk defa milletinden

uzak kalmıştı, ilk defa bu en mutlu günde aralarına karışmamıştı. Başta tekrar yasdığı düşüyor ve kriz bütün vahşetle yeniden başlıyor. Bu krizden sonra biraz daha iyi günler geçmiyor değil. fakat ölümlünden 48 saat evvel başlıyan insafsız bir kriz onu kucağına alarak ebediyete doğru yola çıkarmıştır. İlim, fen, kollarını kavuşturup karısında beklemekten, tabiat önünde bir kere daha mağlûbiyeti kabul etmekten başka hiç bir şey yapamaz.

Artık akeam olmuştur. güneş batacaktır. Tabiat ezeli hükümünü icra edecek, bir milletin kalbi tutuşacaktır.

Artık hiç bir ümid yoktur. Hatı bir mucize de onu kurtaramaz. Doktorlar son raporlarını veriyor

ce yarısı Ankaradan tahrik edilen hususi bir katarla İstanbula hareket ediyor.

Saat 9 u 5 geçiyor

10 İkinciteşrin saat 9.. Ata, yatağında sakin ve dalgın uyuyor.

75 kilodan, yarısına düşen vücudü yatağın içinde kaybolmuş gibi. Saat 9 u 5 geçiyor.

Kızıl saçlı başı bir sağa bir sola dönmüştür. Artık fani Atatürk, ebediyetin çocuğudur.

Ölüm o kadar sessiz ve belirsiz oluyor ki, orada bulunanlardan kim se farketmemiştir bile.

Ölüm haberi Celâl Bayara bildiriliyor. Uykusuz ve muztarib geçen gecelerin çokerttiği yorgun vücudüyle, yüzü balmumundan farksız bir halde Celâl Bayar ağır ağır odaya giriyor. Muazzaz ölünün önünde diz çökerek, onun etleri kemiklerini örtmeyen elini son defa göz yaşlarıyla yıkayarak öpüyor. Doktor Mehmed Kâmil, beyaz bir tülbeyle yüzünü bağlıyor.

Hastalığın ilk ilanı ve milli hissi kablelvuku

17 Birinciteşrin Pazar günü neşredilen bir resmi tebliğ ile, millet Büyük Şefinin hastalığını ilk defa olarak «reame» öğrenmiş bulunuyordu. Bu tebliğde, Atatürkün duçar olduğu karaciğer hastalığı

— Atam bizi bırakıp da nereye gidiyorsunuz?

normal seyrini takip ederken 16 Birinciteşrin 1938 tarihine tesadüf eden Pazar günü birdenbire anlatılan fâzâ gösterdiği yazılıyordu.

Millet, bu tebliğden evvel Atatürkün hastalığından haberdar değil miydi?

Aksini iddia etmek safdillik olur. Herkes çoktan Atatürke aid bir fevkalâdelik olduğunu, bütün şti-mamlara rağmen, adeta milli bir hissi kablelvuku ile anlamıştı. Vaziyet, böylece hiç bir cansız inkışaf göstermeden Birinciteşrinin 23 üne kadar devam etmişti. Bu tarihte neşredilen resmi bir tebliğ, Atatürkün hastalığına mahsus bir salâh görüldüğüne işaretle badema rapor neşrine lüzum olmadığını bildirdiyordu.

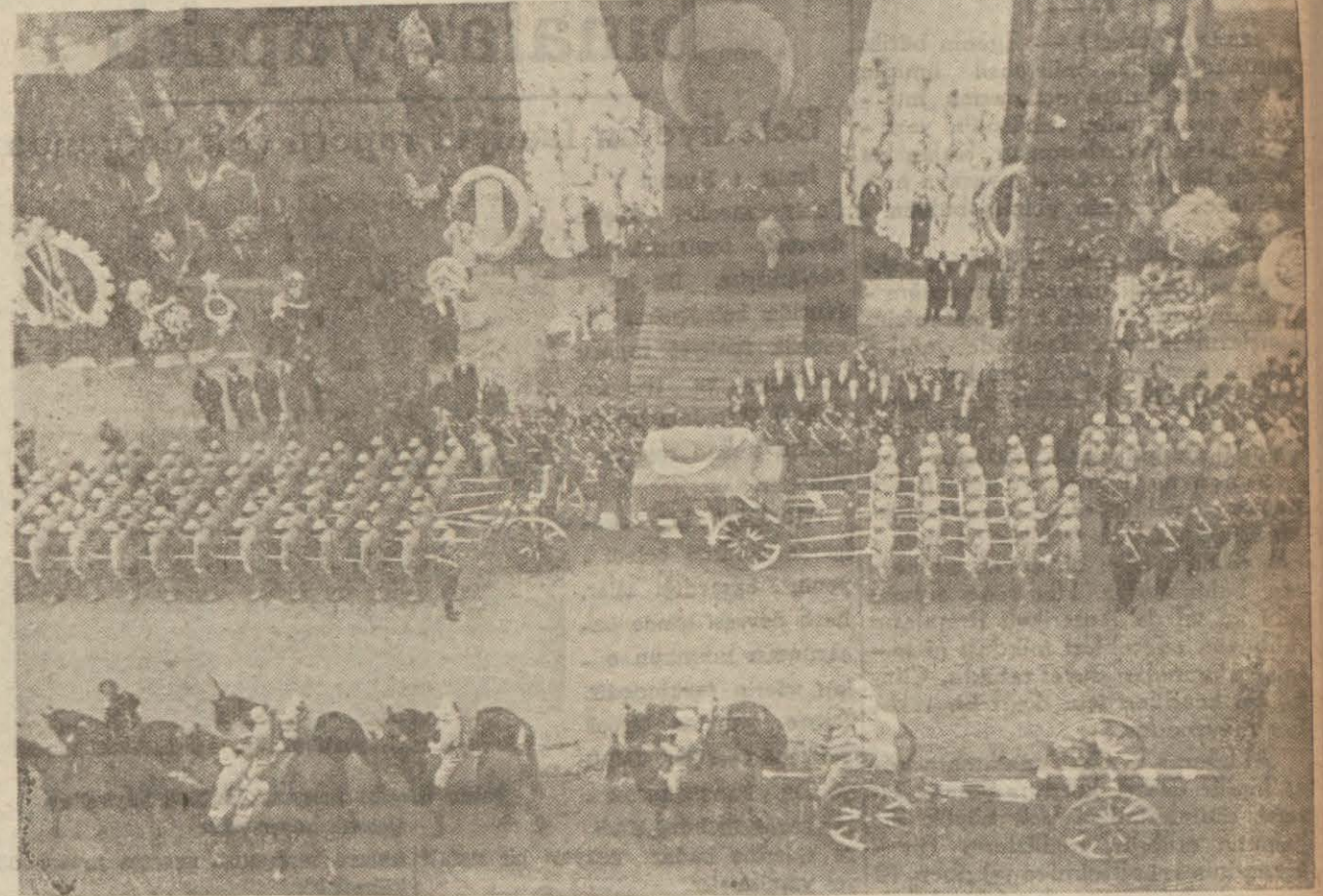
İtiraf etmek lâzım ki, bu raporun sevindirici muhteiyatı memleket a-sabı üzerinde müsaide tesirler yapmaktan çok uzaktı. Endişe hâlâ aynı derecede devam ediyordu.

Millet, Atanın vücudüne ihanet eden ciğerin, bir milletin de bağırını yakacağını çoktan hissetmişti.

Hastalık ne zaman ve nasıl başladı?

Müdavi ve müşavir tabiblerin raporlarına göz atılrsa, hastalığın 938 senesi İkincikânununda başladığı görülür.

Filhakika Atatürk, bu sıralarda vücudünün alt kısımlarında bir tekum kaşıntılardan müsteki idi. Ara-

Ona azametli ve muhteşem bir cenaze töreni yapıldı

sıra burnundan kan geliyor, hallerinde umumî bir zâf görülmüyordu. Halsiz ve iştihasızdı.

Yalovada da yaptıkları bir muayenede, Neş'et Ömer, Nihad Resad hastalığı şu teşhisi koydular: (Kâzib dil'ları üç parmak tecavüz eden bir kebed dahamesi) Bu, evvelâları karaciğerin hafif şişmesinden ibaretti.

Bursa seyahati ve yatağa ilk düşüş

Bu tarihlere Bursa seyahati rastlar. Bursalılar, Büyük Şefi Yalova'da uzun uzun görmek, huzurunda bulunmak saadetini son defa kazanmışlardı. Lâkin Bursa dönüşü, soğuk algınlığı neticesinde Atatürk 15 gün kadar yatakta kalmağa mecbur olmuştu.

Hastalığın nekahat devresinde Ebedî Şef, İstanbulu ve doğrudan Savarona yabını teşrif buyurmuştu. Bu İstanbulu şefi gelişi ve artık buraya fani Atatürk olarak gelir, ebedileşerek gider.

Atatürkte, bariz bir renksizlik, zayıflık ve halsizlik müşahede edilmektedir. Buna rağmen, bir enerji kuyusu olan gözleri gene parlak, vücudü gene dinamik, kızıl saçlı başı gene diktir. Ve her zamanki gibi neş'eli ve soğukkanlıdır; fani iradesi ebedî hakikatle meydan muharebesi yapmaktadır.

Bu hastalığın kendisini ölüme götürecektik kadar insafsız ve kuvvetli olduğuna inanmamakta, kalbinin sağlamlığına güvenmektedir.

Ölümün insafsız öncüsü siroz vücudünü kemirmekte, fakat enerjisinden, zekâından bir şey çalamamaktadır. O, gene etrafındakilerle, millet ve memleket işlerini konuşmakta, direktifler vermektedir, dil, tarih mevzuları üzerinde akademik münakaşalarına devam eylemektedir.

Onun bu metin iradesinden nasibini alamıyan me'l'un hastalık, hiddetini sanki ciğerden almakta dır.

27 Şubatta Akil Muhtar, Neş'et Ömer, Hüsamettin Kural, Asım Arar, Ziya Naki; Büyük Şefe konsültasyon yaptıkları zaman karaciğerdeki şişkinlik endişeyi mucib bir vaziyet almıştı. Profesör Frank'ın iştirakile yapılan diğer bir konsültasyonda evvelki teşhiste duruldu ve tedavide devam edildi, bu sıralarda Paristen Profesör Fissinger getirildi. Bir müddet sonra hasta-

lik hain bir istihza ile salâha yüz tutmuş gözüktü. Parisli Profesör, daima Atatürkün bu hastalığına

kurtulacağı kanaatini izhar ediyor - du. Bir kaç defa İstanbul'a gelmiş, her gelişinde daha iyi bulduğunu söylemişti. Fakat Bergman, fen rıya kabul etmez düsturüyle, Atatürkün yüzüne karşı şöyle diyordu:

«— Ekselans, hastalığınızın tedavisine talie bağlıdır. Bütün sıhhi tedbirler alınsa ve tatbik edilse bile ancak birkaç ay daha yaşayabileceksiniz.»

Atatürk buna karşı gülmekle iktifa ediyor, kalbini gösteriyor, ona itimadı olduğunu söylemek istiyordu.

Kriz devirleri ve Ankaraya nakil hazırlıkları

Hastalık, normal seyrini takip ederken, birdenbire hummal ve ciddi bir devreye girivermişti. Fissinger tekrar celbedildi. Atada kağesi denilen zâflık hali baş göstermişti. Müteaddid defalar karnından su almak mecburiyeti hâsıl oldu. Biraz kendine geldiği zamanlar hemen Ankaraya dönmek, büyük resmi geçidde bulunmak, Meclisin açılışında tarihî nutkunu söylemek arzusunun izhar ediyordu. Hattâ yatağın içinde nutkunu hazırlamağa başlamıştı bile. İsrarı karşısında Ankaraya nakledilmek hazırlıklarına başlandı. Bu karar onu bir çocuk gibi sevindirmişti.

— Resmî geçidde bulunacağım.

— Ben niye yaşıyorum da, set öldün?

Bir genç kadın, çocuğu kucağında sesi boğazında düğümlenerek şöyle diyordu:

— Atam, Atam bizi bırakıp da nereye gidiyorsunuz?

Ak saçlı bir ihtiyar, sandukasını önüne diz çökmüş haykırıyordu:

— Paşam, Mustafa Kemal Paşam, on senecik daha yaşasaydın, hepimiz sana ciğerimizi, kalbimizi verirdik.

Gidiyor

19 İkinciteşrin Cumartesi Muazzaz Ölü Ankaraya doğru yola çıkarıldı. O gün, Ata ile beraber Ankaraya giderken yolda gazeteye gönderdiğim telgrafa şu satırları yazdığımı hatırlıyorum.

«Gidiyoruz, İstanbulun ciğerlerini söktük, gözlerini kör ettik, kalbini dağladık, feryadı ve fegani arasında sevgilisini elinden aldık gidiyoruz.»

İngiliz, Fransız, Alman, Rus, Yunan, İtalyan harb gemileri arasından Yavuzun bu ağır ıztıraba tahammül edemiyormuş gibi, öyle hüzünlü gidişi vardı ki hatırladıkça tüylerim ürperir.

Küpeşterine silâhdenazları dîzîlimiş ecebî gemilerinin arasından geçerken şöyle mırıldanmıştık:

— En ihtiyar tarihi en genç tarih önünde diz çökmüş görüyoruz.

Ankara yolunda

Bilmem neden? Ankara seyahatinin en dokonaklı sahnelerini izmitte bulduk. Belki oraya, geç vakit, güneş battıktan sonra körfeye (Devamı 6 ncı sayfada)

ANKARADA

— Ya'an, hayır ölmedi o. Tabutun içindeki o değil, ya'an söylüyorlar..

Meclise gideceğim, nutkumu söyleyeceğim!

Diyordu. Lâkin komalar birbirini takip etmeğe başlamıştı. Bir çok zamanlar buhranlar içinde sarsılıyordu:

— Aman yarabbi, aman yarabbi! Diye bağırıyordu.

8,5 kiloluk son suyun alındığı günün ertesi en şiddetli komalanöbet tutmağa başlamıştı.

Yüzü siyahlaşıyor, vücudu adeta eriyordu.

Onu İstanbul nasıl tavaf etti?

Zaman ne kadar kuvvetli bir sünger olursa olsun, o günlere aid intibalarımı kafamdan silemeyecek. İstanbul halkı günlerce sarayı göz yaşlarıyla yıkadı. Tarihin hiç bir gününde, hiç bir millette bu kadar derin bir ıztırab tezahürü görülmemiştir. 15 İkinciteşrinde gece yarılarında

butu ve katafalk hazırlanmıştı. İkinciteşrinde İstanbul Atasını ta vafa başladı, bir mabed dekoru havası içinde, İstanbul son vazifesini yaptı.

Saray kapılarına on binlerce insan birikti. Ben hâlâ şaşarım; şaşarım ki, o mermer sütunlar o can huraş feryadlara, dövümlere nasıl tahammül ve mukavemet etti, or tansından kırılıp devrilmedi? Feryat ve hüçkrıktan o sağır kubbe nasıl olup da çökmüdü? Bu ulvi ve muhteşem, bu ölçsüz ıztırab ve içten gösteriye tavandan sarkan avize nasıl dayandı da parçalanmadı?

O günleri, bir saat evvel gibi hatırlıyorum.

Bir ihtiyar kadın, önünde bağırıyordu:

— Ben niye yaşıyorum da, set öldün?

Bir genç kadın, çocuğu kucağında sesi boğazında düğümlenerek şöyle diyordu:

— Atam, Atam bizi bırakıp da nereye gidiyorsunuz?

Ak saçlı bir ihtiyar, sandukasını önüne diz çökmüş haykırıyordu:

— Paşam, Mustafa Kemal Paşam, on senecik daha yaşasaydın, hepimiz sana ciğerimizi, kalbimizi verirdik.

Gidiyor

19 İkinciteşrin Cumartesi Muazzaz Ölü Ankaraya doğru yola çıkarıldı. O gün, Ata ile beraber Ankaraya giderken yolda gazeteye gönderdiğim telgrafa şu satırları yazdığımı hatırlıyorum.

«Gidiyoruz, İstanbulun ciğerlerini söktük, gözlerini kör ettik, kalbini dağladık, feryadı ve fegani arasında sevgilisini elinden aldık gidiyoruz.»

İngiliz, Fransız, Alman, Rus, Yunan, İtalyan harb gemileri arasından Yavuzun bu ağır ıztıraba tahammül edemiyormuş gibi, öyle hüzünlü gidişi vardı ki hatırladıkça tüylerim ürperir.

Küpeşterine silâhdenazları dîzîlimiş ecebî gemilerinin arasından geçerken şöyle mırıldanmıştık:

— En ihtiyar tarihi en genç tarih önünde diz çökmüş görüyoruz.

Ankara yolunda

Bilmem neden? Ankara seyahatinin en dokonaklı sahnelerini izmitte bulduk. Belki oraya, geç vakit, güneş battıktan sonra körfeye (Devamı 6 ncı sayfada)

ANKARADA

— Ya'an, hayır ölmedi o. Tabutun içindeki o değil, ya'an söylüyorlar..

Meclise gideceğim, nutkumu söyleyeceğim!

Diyordu. Lâkin komalar birbirini takip etmeğe başlamıştı. Bir çok zamanlar buhranlar içinde sarsılıyordu:

— Aman yarabbi, aman yarabbi! Diye bağırıyordu.

8,5 kiloluk son suyun alındığı günün ertesi en şiddetli komalanöbet tutmağa başlamıştı.

Yüzü siyahlaşıyor, vücudu adeta eriyordu.

Onu İstanbul nasıl tavaf etti?

Zaman ne kadar kuvvetli bir sünger olursa olsun, o günlere aid intibalarımı kafamdan silemeyecek. İstanbul halkı günlerce sarayı göz yaşlarıyla yıkadı. Tarihin hiç bir gününde, hiç bir millette bu kadar derin bir ıztırab tezahürü görülmemiştir. 15 İkinciteşrinde gece yarılarında

Ankara onu yağmur altında

Memleket Haberleri

Egede

İngilizlerin bu yıl 40 bin ton tütün almaları muhtemel

İzmir (Hususi) — Ege'nin bütün muntakalarında müstahsil ümidle tütün piyasasının açılmasına intizar eylemektedir. Mahsulün yarıdan fazlası hazırlanmıştır. Kalan kısmı da iki hafta sonra piyasaya arz edilecek vaziyete gelmiş bulunmaktadır.

Tütün piyasasının açılmasını bekleyen müstahsil malının satılacağından emindir. Çünkü hükümetimizin, satışların intizam dahilinde yapılmasını teminen şimdiden her türlü tedbirleri almak üzeredir. Ticaret Vekâleti son hafta içinde bilhassa bu işle meşgul bulunmaktadır.

Amerikalı kumpanyaların mübayaaya edebilecekleri tütün miktarı hakkında yaptığımız tetkiklerde müsabet ve ikna edici bir cevap almamış bulunuyoruz. Her sene olduğu gibi bu yıl da Amerikalı firmaların mübayaaya edebilecekleri miktarı gizlemiş vullunmaları gayet tabiidir. Çünkü bu kendileri için ticari bir rekabet mevzuudur.

Aldığımız mevzuatı malumatına göre İngiliz ticaret korporasyonu, bu sene tütünlerimizin pek büyük bir kısmına talibdir. İngilizlerin Türkiye tütün rekoltesinden takriben 40 bin ton tütün satın alacakları bildirilmektedir.

İngilizler, geçen sene satın aldıkları Türk tütünlerini pek beğenmişlerdir. Bu itibarla bu sene daha geniş miktarda mübayaaya girişmeleri gayet tabiidir.

Diğer bazı memlekete de tütün satılabilmesini teminen hükümetimizin tedbirleri tevessül ettiği anlaşılmıştır. Bilhassa sımal memleketlerine mühim miktarda tütün satılacağı ümid edilmektedir. Tütün piyasasının ne günü açılacağını Ticaret Vekâleti kararlaştıracaktır.

Izmitte bir kadın 4 yaşındaki çocuğunu zehirliyerek öldürdü

Izmit, (Hususi) — Şehrimizde Paç mahallesinde emsaline az rastlanır feci bir cinayet işlenmiştir.

Ferhad isminde bir adamın metresi olan Hayriye adında genç bir kadın aynı evde kira ile oturmakta olan Hasan ismindeki şahsa aşık olmuş, her ikisi sevişmeğe başlamışlardır. İki sevda evlenmek istemişler, fakat kadının 4 yaşında Sabahattin adındaki çocuğu buna mâni olduğundan her ikisi yegâne çare olarak çocuğu ortadan kaldırmaya karar vermişlerdir. Neticede zavallı çocuğu fare zehir ile zehirliyerek öldürmüşlerdir.

Facia derhal duyulmuş, mezarı gömülen çocuk çıkarılmış, otopsi yapılmış, kadın ile aşkı yakalanarak adliyeye teslim edilmişlerdir.

Yıldızlı bir buğday silosunun temeli atıldı

Sivas (Hususi) — Sivas bağlı Yıldızlı kazası havalinin zengin ziraat köşelerinden birisidir. Toprak mahsulleri ofisi bunu nazarı dikkate alarak burada büyük bir silonun temelini daha atmıştır. Merasimde başta kaymakam Cemal Öktem, kaza memurları ve geniş bir halk kütlesi hazır bulunmuşlardır. Törene, kaza kaymakamının kıymetli bir söyleyi ile başlamıştır. Bugün Yıldızlıda temelini atılan silo Yıldızlı çiftçiyi çok memnun etmiş ve sevindirmiştir.

İzmir şehir meclisi toplandı

Bir yılda birçok yollar, binalar yapıldı

Belediyenin faaliyet raporu çok dolgunur

İzmir (Hususi) — Şehir meclisi Teşrin devresi toplantılarına başlamıştır. İlk toplantıda belediyenin bir senelik faaliyet raporu okunmuş ve reis Dr. Behçet Uz'a tam bir ittifakla itimad rey'i verilmiştir.

Filhakika bir senede İzmirde belediyenin başardığı işler, harb devresi içinde başarılması mümkün olan işlerin fevkindedir. Şehre yeniden birçok yeni müesseseler, asfalt yollar, kanalizasyonlar kazandırılmış, Kadife kalesine kadar uzayan bir asfalt yoi yapılmıştır.

Faaliyet raporu Riyasetin meclise takdim ettiği faaliyet raporundan aşağıdaki rakamları almak faydalıdır.

1 — Belediyenin tahsilâtı yüzde 95.21 nispetini bulmuş, meşhur istikraz borcu da dahil olmak üzere yeni seneye 1.117.531 lira borç devredebilmiştir.

2 — Bir senede belediye doktorları 16210 hasta muayene etmiş, 814 hasta hastanelerde tedavi edilmiş, 16186 kişiye serum yapılmış, 7563 zührevi hastalık muayenesi yapılmış, 7484 hasta ya parasız ilaç verilmiştir. 11859 vasıta ve 540 ev ve müessese dezenfekte edilmiştir.

Sıtma mücadelesine hararetle devam edilerek hastalara kintin işne yapılmış ve batakıkların kurutulmasına devam edildiği gibi büyük bata-

Şehir meclisi azaları Atatürk heykeline Çelenk koyuyorlar

İzmirde mezbahasında bir senede 4.233.902 kilo ağırlığında 64569 koyun, 74528 kuzu, 1488 keçi, 21124 sığır, 884 dana kesilmiştir. Bu suretle günde İzmirde nüfus başına 180 gram et isabet eylemiştir ki, bu nisbet emeden ve müreffeh memleketlerdeki nisbete muadildir ve memleketteki refaha bir delildir.

4 — İzmirde belediyenin bir senede halktan tahsil eylediği cezalar 10211 liradır. Halkımız belediye nizamlarına riayetle büyük bir hassasiyet gösterdiğinden evvelce birkaç misli olan ceza varidatı azalmıştır. Bu da İzmir halkının medeni bir tezahürüdür.

5 — Belediye asker adelerine 12.000 lira yardım etmiş, şehirde 74 yangın çıkarak hepsi mevzî kalmıştır. 2 milyon lira değerinde 55 bina inşa edilmiş, bir buçuk milyon liralık hususî

inşaat ta tamamlanmak üzere bulunmuştur.

6 — Bir senede İzmirde 1713 çift evlenmiştir. Evlenme nisbeti harb devresi içinde, zamana nisbetle yüzde sekiz artmıştır.

Şikâyetler İhtiyaclar

Nazillide ekmeğe niçin 16 kuruş?

Nazilliden yazılıyor: Ekmeğe meselesi büyük şehirlerde belediyelerin aldığı ciddi tedbirlerle halledilmiş bulunuyor. İstanbulda ekmeğin 11,5, İzmirde 11 kuruşa satıldığını görüyoruz. İstisna sahalara daha yakın olan Nazillide ekmeğin kilos kaçtır biliyor musunuz? : 16 kuruş. Bu miktar belki de daha yükselecektir. Bu gayri tabii vaziyetin müsebbibi belediye midir, un tüccarları mıdır? Bu hususta tetkikler yaparak halin en baş gıda maddesi üzerinde esash tedbirler alıp ekmeğin fiyatının normal had olan 10 kuruşa indirilmesine çalışılması için alâkadarların ehemmiyetle dikkat nazarlarını çekeriz.

Izmitin Mekeçe köyündeki zelzelenin tahribatı

Izmit, (Hususi) — Mekeçede bir zelzele olduğunu bildirmiştim. Bu köyden son gelen haberlere göre, zelzele burada mühim tahribat yapmıştır.

İstasyon binası oturulamıyacak bir hale geldiğinden tahliye edilmiş, köyde bazı evler yıkılma tehlikesi gösterdiğinden boşaltılmıştır. Vilâyet lâzım gelen tedbir ihtiyacı yoktur. Nüfusca hiçbir ziyat yoktur.

Çal kazası yeni ceza hak'imi

Nallihan (Hususi) — Kazamızda iki seneye yakın bir müddettenberi hâkimlik yapan Mesud Seyhun Çal kazasına ceza hâkimi olarak naklen sayın edimîs, kazamızdan ayrılmıştır.

inşaat ta tamamlanmak üzere bulunmuştur.

6 — Bir senede İzmirde 1713 çift evlenmiştir. Evlenme nisbeti harb devresi içinde, zamana nisbetle yüzde sekiz artmıştır.

Yurdda Cümhuriyet bayramı

Cümhuriyet Bayramı bütün yurdda coşkun bir şekilde kutlanmıştır. Resim Sivas ve Çankırıdaki bayramdan intibalar. Ortada Çankırıda bayram günü birer nutuk söyleyen Valiyi ve bir gençle iki mektebliyi görüyorsunuz.

Son Postanın macera roma 42

Gestapo ve ENTELICENS SERVİS

Nalkeden: Behçet Safa

Fakat maktulün tanınmadığı yerlerde...

— Öyleyse Chemnitz taraflarında da geçmemenizi tavsiye ederim. Çünkü nişanlısı orada olacak ki mektublar o tarafa gelmiş.

— Bu noktalara dikkat edeceğim emin olunuz. Ha, bir de onun unutuyordum... Maktulün ceplerini alâlacele araştırırken şöyle, kartvizitten biraz daha büyük, iki tarafına da yazı basılmış, uzun zaman danberi elde ve cepte dolayışın anlaşılan bir karton parçası elime geçti. Yazının bir kısmı silinmiş, dikkat ederseniz okunmuyor.

Keene kartonu küçük masanın üstüne koyarak Hofdik'e doğru itti-

— Buna benzer bir şey gördüm mü idiniz hiç?..

Kartı alarak uzun müddet tetkik eden Hofdik adeta sarardı; gözlerini kaldırıp Keene baktığı zaman, İngiliz, onda ilk defa heyecan görür gibi oldu. İhtiyar, sert bir sesle:

— Hayır, dedi. Hiç görmedim. Ama böyle bir şeyden bahsedildiğini hatırlıyorum. Bu karton bir nevi maymuncuk, bir nevi mezuniyet varakasıdır. Her hususta mezuniyet ve her taraftan yardım varakası... Anlaşıyor mu? Ölen Karl Kraus bu kartı Almanyanın hangi memuruna ve hangi makamına gösteririze onun yardımını, bütün vesaitile müzaheretini temin edebilir, her yere

— Ne demek istiyorsunuz? Anlamadım.

— Mesele şu: Son zamanlarda Gestaponun içinde ayrı bir teşekkül gizli gizli bahsolunmakta idi. Yüksek şahsiyetlerden bazıları, birbirini tanımaksızın bu teşekküle intisab ediyorlarmış. Doğrusu şimdi-

Üstünde bir fotoğrafı yok. Fakat bu tam manasile, dahili, hacici bir pasaporttur. Hatta daha vasi mezuniyetli bir pasaport...

Holandah küçük kartonu biraz daha gözüne yaklaştırarak sordu: — Sabiden bunu bilmiyor mu idiniz?

— Hayır; bu kâğıdın ne olduğunu ben bilmiyordum. Vaktâ keşfetmiye çalıştım ama, sizin delâletinizle öğrenmeyi tercih ettim.

Hofdik kuru dudaklarını silerek: — Fakat, dedi. Biz aldığımız; bu ölen adam mukabil casusluk teşkilâtı mensublarından değil, Gestaponun rakibi olan teşkilât mensublarından imiş.

Keene büyük bir hayrete düşerek: — Ne demek istiyorsunuz? Anlamadım.

— Mesele şu: Son zamanlarda Gestaponun içinde ayrı bir teşekkül gizli gizli bahsolunmakta idi. Yüksek şahsiyetlerden bazıları, birbirini tanımaksızın bu teşekküle intisab ediyorlarmış. Doğrusu şimdi-

diyordum. Demek değilmiş.

— Bu, Gestapoyu kontrol mahiyetinde bir teşekkül anlaşılır. Fırkanın içindeki emniyet ve itimada başka bir delil... Yalnız bu kart, benim işimi kolaylaştırır mı, güçleştirir mi?

Ve kartı geri almak için elini uzatınca Hofdik:

— Kartı alıyor musunuz? diye sordu:

— Evet, neden almıyayım? Belki bana faydası dokunur.

— Faydası mı dokunur?.. Böyle bir şey söylemedim size. Ama pek müthiş bir tehlike teşkil ettiğine de şüphe yoktur. Su nokta aklınızdan geçti mi bilmem. Bu Kraus denilen memurun hüviyeti, henüz anlaşılmadı ise, kim olduğu ortaya çıkarılmaz, şüphesiz ki küçük kartonun diğer evrakı ile birlikte kaybolmuştu. Keene eskicinin ne kadar yüksek fiatlar kaydettiğini düşünmüş, ama içinde bulunduğu vaziyette bu farkların mevzuubahs edilmesini manasız bulmuştu. Bahusus Kraus'un üzerinden çıkan para hâlâ

memiş olması ve onun bir şüphe üzerine beni takibe koyulmuş olması da mümkündür. Eğer iş bu merkezde ise onun hüviyeti anlaşılır, o kadar günler geçecek, üzerine de ne gibi vesaik bulunabileceği meydana çıkıncaya kadar da iş iş den geçecektir. Ben bu ihtimalleri göz önünde bulundurarak bir zaratabilirim.

— Bununla beraber basireti elden bırakmamalı. Ne ise... Şimdi vakit geçiyor. Nasıl bir elbise istiyorsunuz, üzerinizdeki elbiseleri ne yapayım? Ne kıyafete çıkmak niyetindediniz?

Keene fikrini izah etti. İhtiyar küçük bir kâğıd üzerine bunları yazdı, hesabını çıkardı. İngilizce uzattı ve derhal istediği meblağı aldı. Vakıa bu küçük muamelede de Keene eskicinin ne kadar yüksek fiatlar kaydettiğini düşünmüş, ama içinde bulunduğu vaziyette bu farkların mevzuubahs edilmesini manasız bulmuştu. Bahusus Kraus'un üzerinden çıkan para hâlâ

— Bir karar olacaktı.

— Yalnız bir kaç saatlik uykudan sonra verilecek karar mı idi?

— Aklım nerede idi bilmiyorum. Aç olmanız ihtimalini ben düşünmezdim. O son cümlesini söylerken ihtiyar eskici yerinden fırlanmış, başına sine koşmuş, içinden soğuk yemeler çıkarıyordu. — Aklım nerede idi bilmiyorum. Aç olmanız ihtimalini ben düşünmezdim. O son cümlesini söylerken ihtiyar eskici yerinden fırlanmış, başına sine koşmuş, içinden soğuk yemeler çıkarıyordu.

Büyük millî ıztırabımızın iki yıllık tarihinden intibalar

(Baş tarafı 5 inci sayfada)

akşam inerken vardığımız ve yazımıza gecenin garibliği de ilâve olduğu için mi?... Şurasi muhakkak ki, İzmitin son defa Ebedî Şefini göğsüne bastırında hüznü bir kat daha arttıran bir başkalk vardı. Karaya ayak bastığımız zaman, gece tamamile şehri sarmış bulunuyordu. İzmit karanlığa gömülmüştü, hiç yerde elektrik yanmıyordu. Kademe kademe, bir anfi şeklinde olan şehrin sedlerini halk doldurmuştu. Fakat hiç kimse gözükmüyordu. Şehir bombos gibiydi. Cenaze karaya çıkarıldıktan sonra, körfezi dolduran harb gemileri projektörleri şehre çevirince nurani bir ışık altında, sedleri dolduran insan yüzlerini müşahede ettik. Büyük Ölü, istasyona getirilirken ve tren İzmit çarşısının içinden geçerken, gecenin sükküneti içinde yükselen feryadlar, hıçkırıklar hâlâ kulaklarımızın minesinde akisler yapmaktadır. Hele hat boyunca dizilen minimini, Mustafa Kemal neslinin tren İzmitin ayrı-ayrık gösterdikleri o temiz, masum, büyük insan suuru müsavî ıztırab tezahürleri...

General Metaksasin gözyaşları

Şüphesiz ki, Atatürkün ölümünden en samimî ve en derin teselli duyan dostlarımızdan biri de, Yunan başvekilî General Metaksas'tır. Atatürkün şahsî dostu olmakla ithihar eden bu kıymetli adam, Yunanistanı temsil etmek üzere bizim kendisi gelmişti. Cenaze töreninden bir gün evvel katabalkın karosunda bulunan Ankara - Palastan çıkarak, Atanın hemen yanı başına kadar yaklaştı. Önünde derin bir tazimle eğildi. Beş dakika kadar vaziyette kaldı. Ayrılrken gözüklerini altına çekmiş, mendilini gözlerini kuruluşor, mendilden kaçabilen birkaç damla, yanaklarında süzülüyordu.

O nu ebediyete bıraktığımız gön

Hafif çiseleyen bir yağmur altında, cidden muhteşem bir cenaze töreni yapıldı. Bu törenin ve tafsilâtı herkesce malumdur. Bütün yalnız birkaç hususiyetini kaydedilmek istiyorum:

İngiltere Kralını temsil eden 74. lik saray marşalı o gün bastalardı. Esasen ayaklarından müstahrib bulunan ihtiyar marşal, ayakları duramıyacak bir halde idi. Bu halde vazifesini yapmak istiyor, cenaze ayalıne beraber gitmek imkânını arastırıyordu. Yapılan müteahhid rica ve ısrarlara rağmen, ancak cenazenin arkasından gitmek ten vazgeçebildi. Fakat oturmuş ayaklarını dayaması için hazırlanan şapkasında ve ayakta bekledi. Az az yarın saat.

Sapancada bir vak'a

Ecebi gazeteciler de dahil olduğu halde hepimizce teessürden ağlamaklı eden bir hâdise de Sapanca istasyonunda oldu.

Yanan meş'alelerini kilometrelerce uzaktan seçtiğimiz Sapanca istasyonuna tren henüz giriyordu. Atatürkün sandukasını hâmil bulunan vagon en arkada bulunduğu halde, lokomotifin arkasındaki fûrgon çelenkle dolu olduğu için, herkes Atayı burada sanıyordu.

İstasyonda mermerleşmiş bir vaziyette meş'alelerin donuk ziyaları altında koyu insan yığınları arasında bir ihtiyar köylü kadını fırladı. Henüz durmayan tren doğru, fûrgona koştu. Tren atılacaktı, zaptetmek istediler.

— Bırakın beni, diye bağıyordu. Paşamı göreceğim, Paşama sarılacağım, bırakın!

Teskin etmeğe ve Paşasının arkasında olduğunı anlatmağa çalışıyorlardı. O dinlemiyordu bile...

— Yalvarırım, bir yol Paşamı gösterin bana!

Trenin istasyonda duraklaması ile kalkması bir oldu. Sapancadan uzaklaşalı bir hayli olduğu halde hâlâ ses geliyordu:

— Paşamı gösterin bana, Paşamı göreceğim.

Ankara'da..

Ankara, Aziz Hemşerisini bardaklardan boşanırcaına yağın bir yağmur altında tavaf etti. Fakat bu yağmur gözlerdeki sağanaklarla asla yarışmıyordu. İstanbulda olduğu gibi, halk katabalkın önünden geçerken yürekler parçalayıcı manzaralara tesadüf ediliyordu: Bastonuna dayanarak yürüyen, belki de senelerce sokağa, caddenin köşesine çıkmamış yaş kadınlar, kucaklarındaki minimimlerle anneler, talh bacaklarını sürükleyen malîller, Büyük İnsana son vazifesini yapmağa gelmiş körler.. Hiç unutmıyacağım, çok yaşlı bir adam, yedi sekiz yaşlarında bir çocuğun elinden tutmuş, sımsızır bir vaziyette, yürüyüş kolumda yürüyen ziyaretçilerin arasına katılmıştı. Katabalkın önüne gelince durdu. İhtiyar belini bükerek çocuğa eğildi:

— Bak yavrum, bizi yaratan adam orada yatıyor.

Bir kadın yere kapaklanmış haykırıyordu:

— Yalan, hayır, ölmedi O. tabutun içindeki o değil, yalan söylüyorlar..

Ankara, Aziz Hemşerisini bardaklardan boşanırcaına yağın bir yağmur altında tavaf etti. Fakat bu yağmur gözlerdeki sağanaklarla asla yarışmıyordu. İstanbulda olduğu gibi, halk katabalkın önünden geçerken yürekler parçalayıcı manzaralara tesadüf ediliyordu: Bastonuna dayanarak yürüyen, belki de senelerce sokağa, caddenin köşesine çıkmamış yaş kadınlar, kucaklarındaki minimimlerle anneler, talh bacaklarını sürükleyen malîller, Büyük İnsana son vazifesini yapmağa gelmiş körler.. Hiç unutmıyacağım, çok yaşlı bir adam, yedi sekiz yaşlarında bir çocuğun elinden tutmuş, sımsızır bir vaziyette, yürüyüş kolumda yürüyen ziyaretçilerin arasına katılmıştı. Katabalkın önüne gelince durdu. İhtiyar belini bükerek çocuğa eğildi:

— Bak yavrum, bizi yaratan adam orada yatıyor.

Bir kadın yere kapaklanmış haykırıyordu:

— Yalan, hayır, ölmedi O. tabutun içindeki o değil, yalan söylüyorlar..

Ankaranın tavafı sabaha kadar sürmüştü.

General Metaksasin gözyaşları

Şüphesiz ki, Atatürkün ölümünden en samimî ve en derin teselli duyan dostlarımızdan biri de, Yunan başvekilî General Metaksas'tır. Atatürkün şahsî dostu olmakla ithihar eden bu kıymetli adam, Yunanistanı temsil etmek üzere bizim kendisi gelmişti. Cenaze töreninden bir gün evvel katabalkın karosunda bulunan Ankara - Palastan çıkarak, Atanın hemen yanı başına kadar yaklaştı. Önünde derin bir tazimle eğildi. Beş dakika kadar vaziyette kaldı. Ayrılrken gözüklerini altına çekmiş, mendilini gözlerini kuruluşor, mendilden kaçabilen birkaç damla, yanaklarında süzülüyordu.

O nu ebediyete bıraktığımız gön

Hafif çiseleyen bir yağmur altında, cidden muhteşem bir cenaze töreni yapıldı. Bu törenin ve tafsilâtı herkesce malumdur. Bütün yalnız birkaç hususiyetini kaydedilmek istiyorum:

İngiltere Kralını temsil eden 74. lik saray marşalı o gün bastalardı. Esasen ayaklarından müstahrib bulunan ihtiyar marşal, ayakları duramıyacak bir halde idi. Bu halde vazifesini yapmak istiyor, cenaze ayalıne beraber gitmek imkânını arastırıyordu. Yapılan müteahhid rica ve ısrarlara rağmen, ancak cenazenin arkasından gitmek ten vazgeçebildi. Fakat oturmuş ayaklarını dayaması için hazırlanan şapkasında ve ayakta bekledi. Az az yarın saat.

Ata ile İnönü başbaşa

Atatürkün sandukası, muvakkil kabrine konduktan sonra, Resim bur İsmet İnönü içeri girmiş. Ebedî ve Millî Şefler beş dakika başbaşa kalmışlardı. Kapıdan görebildiğimiz bu iki Büyük İnsanın cidden husû verici bir manzara teşkil ediyordu. Sanki sandukanın içinden bir ses konusuyordu:

— İnönü milletimizi sana teslim ederek gidiyorum.. Bunun için de müsterihim.

İşte iki yaşındaki millî ıztırabın tarihinden birkaç intiba... Nusrat Safa Coşkun

Ona ait bir hatıra

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Ona gelince, kim bilir ne olmuştu?

Ayrılrma vakti gelip de Sen trenine binmek üzere buluncu gün noktadan hareket edince, katabalkandan melûl melûl baka kalmış genç sübayın necib çehresinde nâri olmyan bir hamaset destanının mirsalarını okur gibi oldum.

Ah, Büyüklerden Büyük Atatürk! Biz, Senin ölümünü görecek, Senin yasını tutacak mı idik?

Bu suali kendi kendimise, her dakika, her lâhza, her an sorulmuş delirmiyor, başımızı taştan vurmuyorsak, kurup kıraktığın serde, o eseri tevdi ettiğin tesellilerin en büyüğünü bulabili-

Senin o akşam, Eskişehirde o kışından ilham ve kuvvet alan kahraman on sekiz milyonluk millet tehdit bir milletin bugünkü nankri imanlı nighbandıdır!

E. Ekeem Talu

— Bilmem sualimi manasız bir niyetindediniz?

— Eğer bu sualin cevabını kendime vermiş sızde de tekrar etmekle tereddüdüm mezdim. Fakat hâlâ karar veremedim. Ümid ederim ki bu gece düşünüp taşınıp bir karara varırım.

— Bir kaç saatlik mükemmel uykudan sonra verilecek karar mı idi?

— Aklım nerede idi bilmiyorum. Aç olmanız ihtimalini ben düşünmezdim. O son cümlesini söylerken ihtiyar eskici yerinden fırlanmış, başına sine koşmuş, içinden soğuk yemeler çıkarıyordu.

— Aklım nerede idi bilmiyorum. Aç olmanız ihtimalini ben düşünmezdim. O son cümlesini söylerken ihtiyar eskici yerinden fırlanmış, başına sine koşmuş, içinden soğuk yemeler çıkarıyordu.

— Aklım nerede idi bilmiyorum. Aç olmanız ihtimalini ben düşünmezdim. O son cümlesini söylerken ihtiyar eskici yerinden fırlanmış, başına sine koşmuş, içinden soğuk yemeler çıkarıyordu.

— Aklım nerede idi bilmiyorum. Aç olmanız ihtimalini ben düşünmezdim. O son cümlesini söylerken ihtiyar eskici yerinden fırlanmış, başına sine koşmuş, içinden soğuk yemeler çıkarıyordu.

— Aklım nerede idi bilmiyorum. Aç olmanız ihtimalini ben düşünmezdim. O son cümlesini söylerken ihtiyar eskici yerinden fırlanmış, başına sine koşmuş, içinden soğuk yemeler çıkarıyordu.

— Aklım nerede idi bilmiyorum. Aç olmanız ihtimalini ben düşünmezdim. O son cümlesini söylerken ihtiyar eskici yerinden fırlanmış, başına sine koşmuş, içinden soğuk yemeler çıkarıyordu.

— Aklım nerede idi bilmiyorum. Aç olmanız ihtimalini ben düşünmezdim. O son cümlesini söylerken ihtiyar eskici yerinden fırlanmış, başına sine koşmuş, içinden soğuk yemeler çıkarıyordu.

— Aklım nerede idi bilmiyorum. Aç olmanız ihtimalini ben düşünmezdim. O son cümlesini söylerken ihtiyar eskici yerinden fırlanmış, başına sine koşmuş, içinden soğuk yemeler çıkarıyordu.

Hitler A'man milletine bir hitabede bulundu

(Baştarafı 3 üncü sayfa)
 Alman milletinin yalnız onlarca kâğıt yüzlerce senedenberi malik olduğu en çetin adam değil, fakat aynı zamanda en büyük otoriteye sahip bulunan adamıdır. Evvelâ, kayıtsız ve şartsız muvaffakiyetime inanıyorum. Kat'iyetle eminim ki, fakat memleketimin dahilinde yaptığım mücadele gibi, bu mücadele de benden başkasının ellerinde olmayacaktır. Kat'iyetle eminim ki, mücahede, yolundan bütün enelleri bertaraf ederek beni buraya, Alman milletinin bu mücadelesini idare için getirdi. Bundan başla ben Umumi Harbi siperlerde yapmış olanlardan ve ümidlerinde aldattığım bulunanlardanım. Bu sebebden dolayıdır ki bu mücadeleyi geçen seferkinin aynı neticeye varmaması için her şeyi yapmağa azmetmiş bulunuyorum.

Bir mukayese
 Führer, müteakiben, bundan bir sene evvelki vaziyeti anlatmış ve geçen seneki vaziyeti bu seneki vaziyete mukayese etmiştir.
 Vaziyet, demistir, tamamiyle değişmiş ve hasımların düşüncüklerini tamamiyle başka olmuştur. Bir sene evvel, Polonya, ortadan kalkmıştı. Bugün, bir sene sonra, bu yeni muvaffakiyetler bildirecek vaziyettedirim.
 Yavaş yavaş kendisine gelen Avrupa kit'ası, kit'anın düşmanına karşı seferber olmuştur. İngilterenin Avrupa'yı Balkanlaştırmak teebbütüne muvaffak olamamış ve ortadan kalkmıştır. Bunu, İngiliz devlet ahlakları kafalarına iyice yerleştirmişlerdir. İngiltere, Avrupa'nı zayıflattırarak, şimdi Almanya ile Polonya, Avrupa'yı yeniden tanzim edecektir.
 Şimdi İngilterede mücadele devam ediyor demeleri beni alâkadâr müteakib ettiğimize kadar delillendireceğimize kadar delillendirecektir ve biz, bunu nihayetlenecektir. Bundan emin olabilirsiniz. Bu mücadele, bizim zaferimizdir. Nihayetlenecektir. Bana, bundan inanabilirsiniz.

Harb kurbanları
 Şimdiye kadar yapılan mücahede, nihai olmuştur neticeler vermiştir.
 Harb, Alman milletinden başlanarak pek ehemmiyetli fedakârlıklarla istemistir. Harb kurbanları, her harbinde kadardır. Muhim kayıplar için hesap edilmiş bütün muazzam ihtiyat tedbirleri, sağlam kalmıştır.
 Maddî bakımdan da bu mücahede fedakârlıklarla pek ehemmiyetli olmuştur. Mühimmat sehasıyette bir aylık ihtisalı bir kısıtlama tabii olmuştur. İhtiyatlar tahalüf edilmeye başlandı. Muhim ihtisalı durdurmağa mecbur bulunuyoruz. Çünkü bu büyük muazzam harcamak imkân artık kalmamıştır.

Almanyanın istihsal kabiliyeti
 Şimdi bilhassa kuvvetli olmamıza etmiş fikrinde bulunduğumuz savaşta istihsal fazlalattır. Bir taraftan istihsal etmek istiyen diğer taraftan tehditlerini pek iyi idare ediyoruz. Avustralyanın 6 ilâ 7 milyon nüfusu vardır, fakat buna karşın Kanada'nın 9 milyon nüfusu vardır, fakat Almanyanın iki katından fazla tayyare yapmak istiyor. Amerikan istihsaline gelince, bu ekonomik rakamlarla dahi kıyaslanamaz ve ben bu sabada bir taraftan istihsal arzusunda değilim. Fakat buna mukabil size sunu temin edebiliyoruz ki Alman istihsal kabiliyeti, dünyada en büyük istihsal kabiliyetidir ve biz, bu istihsal faaliyetini ve bu mevkii muhafaza edebiliyoruz. Çünkü, bugün bütün Avustralya'nın bütün kuvvetlerini seferber edecek vaziyettedir ve bunu istihsal müzahere edilmiştir. Bizim maddî esliha muazzam.

Binnetice hülasa olarak diyebiliriz ki evvelce hiçbir zaman olmayan bir istihsal için hazırlanmış insan bakımından da hazırız. Bize karşı koyacak devletler istihsalı mevcut değil.
 Alman ordusunda askerlik etmiş olanlar çok iyi bilir ki ordu kuvveti geçen günün istihsalı eder. Her istihsalın birinci ordusu durmağa mecbur ve islah edilmektedir ve askerî eğitimini aynı neticelere varıncaya kadar her şeyi, bilâhare süratle ve kat'î bir tarzda hareket için, sonuna kadar hazırladık. Halen bütün dünyayı nutukları ile fetih etmekte olan bu efendilerin ellerine

Atatürk, rahat uyu!

(Baştarafı 1 inci sayfa)
 tadır. Memleketin her tarafına ılgal kuvvetleri çıkarılmıştır. Vatandaşların kasdı kadar vatanperverlerin hali yamandır.
 Sen halkı istiklâl sancağının altına böyle bir günde çağırдың. Hazinen, silâhın, vastanın, maddî manevî kuvvetin sadece bu milletin şeref ve hürriyet aşkıdır, fedakârlık ve kahramanlık ablığıdır ibaretti. «Vedamında sakladığın sır» bu idi. Milli hayatın şartı hür yaşamaktır, hür ölmektir.
 Sen ki ölümünden sonrası sadece bu millete emanet etmişindir. Milleti kendin kadar, kendisine inandırarak ne hâlef, ne nizam, ne emir, ne de nehi vasiyet etmiyereğiz bizden ayrılmış gıtmışsındır. Kim bilir niçin?.. Nutkunun sonunda 19 Mayıs 1919 dan daha korkunç bir levha içinde Türk milletini, bir vazife am için uyanık tutmak hissi sana hâkim olmuştur. Bu levhayı da unutmayacağız: «... Mevcudiyetini

zaman gelecektir. O zaman, bu aylardan biz mi, onlar mı, kim daha iyi istifade etmiş, göreceğiz. Her halde, Almanya ve İtalya bugün dünyada her hangi bir kombinasyon karşı koymak için lüzumu kadar kuvvetlendiriler. Bize karşı koyabilecek devletler itihadi mevcut değildir.
 «Kim abluka olacak göreceğiz»
 Ekonomik bakımdan, daha sulh zamanında yapılmış olduğumuz uzun hazırlıklar, cidden değişmiştir, şimdi temdid etmiş olduğumuz dört senelik plân, bize büyük ihtiyatlar vermiştir ve İngilizler, bunu pek iyi bilmektedir. Bu plânın hedefi, bizi, her türlü abukadan ve her türlü çemberden müstakil bir vaziyete sokmaktır. Diğer taraftan, birkaç ay sonra, biz mi, onlar mı, kim abluka olacak, pek iyi göreceğiz.

Çörcül hücum
 Führer, sözlerine şöyle devam etmiştir:
 Bu efendilerin birçok sahalarında yalın söylemek zevkini kaybetdiklerini sanıyorum. Bundan altı yahud sekiz ay evvel Almanların denizaltılarının yüzde ellisini bu ay tahrir ettik, diyen B. Çörcül, bir ay sonra artık yeniden yüzde ellisini tahrir ettik diye mezdî. Çünkü bu takdirde Almanyanın hiçbir denizaltısı kalmaması lâzım geliyordu. Bunun için, ertesi ay, yalnız yüzde 30 u dendi, daha ertesi ay, B. Çörcül, yüzde 20 dahi diyemeyecek vaziyette idi ve yüzde 10 la iktifa etti ve şimdi bu yalancılığı, denizaltı gemilerinin evvelkinden daha fazla gibi gözüktüğünü dünyaya itiraf ediyor. Çörcül emin olabilir ki denizaltılarımız, hakikaten daha çoktur ve kendisi bir kere doğruyu söylemiştir. Fakat denizaltı gemilerinin balığı olacağı daha yüksek miktar hakkında hiçbir fikri yoktur. Bu yalancılığı ve enternasyonal kapitalistleri muharebeye herhalde mecbur edeceğiz. Ve bir gün gelecek ki artık Çörcül mevcut olmayacak, fakat hâlâ büyük miktarlarda Alman denizaltıları mevcut bulunacak.

Hava harbi
 Bu suretle, bu misli gelmemiş derecede dahi strateji, hakikati artık inkâr edemeyince, kendisini hava harbine attı. Filhakika, tam bize nazaran kendisinin bu derece aşağı bulunduğu bir silâhla bize karşı harbe başlaması, Çörcül'ün dahiyane bir fikri dir.
 Bilirsiniz ki, bilhassa sivil halka karşı bomba harbine nihayet verilmesi için senelerce dünyaya teklifler yaptım. Fakat, herhalde bugünkü gerâtil düşünün İngilizlere, teklifimi reddettiler. İngiliz hava kuvvetleri gündüz Alman arazisi üzerinde uçmak imkânı sızgı içinde bulunduğundan, Çörcül, birdenbire, geceleri Alman halkına hücum fikrinde bulunmuştur.

İngiltereye bir kere daha elimi uzattım
 Benim sabrımı çok iyi bilirsiniz. Sekiz gün İngilizlerin yaptıklarına baktım. Renanya ve Vestfalya sivil halkı üzerine bombalar attılar. 15 gün daha bekledim ve kendi kendime dedim ki: Bu adam delirdi, neticesinde İngilterenin ancak tahrir edilebileceği bir çarpışmaya başlayıyor.
 Garbe harbettığı zaman, İngiltere bir kere daha elimi uzattım. Bir kere daha, bana istihsalimden tarzda küfür ettiler. Halifaks da oir deli gibi hareket etti. Bombardmanları fazlalattılar. Ben daima bekliyordum. Bu benim için çok güç oluyordu. Çünkü birçok kişi bana geliyor ve Führer daha ne kadar bekleyeceksiniz. İngilizler kendiliklerinden bombardmanları kesmezler, diyorlardı.
 Üç aydan fazla bekledim ve nihayet bir gün emri verdim.

Şimdi çarpışmağa başlayıyorum ve bütün mücahedelelerime başladığım aynı kat'î kararını, yani sonuna kadar mücadeleye kararlıyım. Onun için, bunu istediler. Şimdi alınlar. Hava harbe Almanyanı tahrir etmek
 zama gelecektir. O zaman, bu aylardan biz mi, onlar mı, kim daha iyi istifade etmiş, göreceğiz. Her halde, Almanya ve İtalya bugün dünyada her hangi bir kombinasyon karşı koymak için lüzumu kadar kuvvetlendiriler. Bize karşı koyabilecek devletler itihadi mevcut değildir.
 «Kim abluka olacak göreceğiz»
 Ekonomik bakımdan, daha sulh zamanında yapılmış olduğumuz uzun hazırlıklar, cidden değişmiştir, şimdi temdid etmiş olduğumuz dört senelik plân, bize büyük ihtiyatlar vermiştir ve İngilizler, bunu pek iyi bilmektedir. Bu plânın hedefi, bizi, her türlü abukadan ve her türlü çemberden müstakil bir vaziyete sokmaktır. Diğer taraftan, birkaç ay sonra, biz mi, onlar mı, kim abluka olacak, pek iyi göreceğiz.

Bütün yurd onun ölmüş hatirasını taziz ediyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)
 maktadır.
 Şehrimizdeki bütün Halkevleriyle, Üniversite ve okullarda sabah saat 8.30 dan itibaren, Atatürkün bayrak ve çiçeklerle süslenmiş büst ve fotoğrafları etrafında toplantılar yapılmıştır.
 Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar la askerî ve müllî erkân Eminönü Halkevinde toplanmışlardır. Saat tam dokuzu beş geçte Parti kaza idare heyeti asasının Atatürk kursu çıkarak, hazır bulunanları Ebedî Şefin hatirasını taziz için 5 dakika sükûta davet etmiştir. Bundan sonra Halkevi Reisi Dr. Yavuz Abadan, Atatürkün hayatı ve kahramanlıkları hakkında bir hitabede bulunmağa başlamıştır.
 Yavuz Abadanın bu hitabesini müteakib Millî Şefin beyannamesi okunacak ve ihtifale iştirak eden zevat toplu bir halde Sarayburnu parkına giderek Atatürkün heykeline bir çelenk koyacaklardır.
 Aynı şekilde diğer bütün Halkevilerle, Üniversite ve okullarda ihtifal merasimi yapılmaktadır. Üniversite gençleri, Üniversitedeki toplantıyı müteakib, başlarında profesörleri bulduğu halde Sarayburnu parkına giderek, Atatürkün heykeline çelenk koyacaklardır. Şehrimizdeki bütün eğlence yerleri, sinemalar, bugün kapalı kalacaklardır.
 Radyo bu sabah neşriyatında ajans haberlerini vermiş, müteakiben (aziz yurddaşlar; bugün Ebedî Şef Atatürkün ölümünün ikinci yıldönümüdür. Türkiye radyosu şimdi, o gün bu büyük acı dolayısıyla Millî Şef İsmet İnönünün büyük Türk milletine yaptığı beyannamesi okuyacak ve milletin bu büyük elemine katılarak tazimen susacaktır.» demiş ve beyannamesi okunmuştur.

Öğle neşriyatında da yalnız ajans haberleri verilecek, akşam, ajans haberlerinden sonra Millî Şefin beyannamesi okunacak, müteakiben Ebedî Şefin Cumhuriyetin onuncu yıldönümü nutuk kendi sesleriyle nakledilecektir. Atatürkün muvakkat kabirlerinin bulunduğu Ankara Etnografya müzesi bugün umunun ziyaretine açık bulundurulacaktır.

Millî Şefin beyannamesi

(Baştarafı 1 inci sayfa)
 İnsanlık idealinin aşık ve mümtaz siması,
 Eşsiz kahraman Atatürk!
 Vatan sana minnettar.
 Bütün ömrünü hizmetine verdiği Türk milleti ile beraber senin huzurunda tazim ile eğiliyoruz. Bütün hayatında bize ruhdanlık atesten canlılık verdin. Emin ol, aziz hatıran sönmez meşale olarak ruhlarmızı daima ateşli ve uyanık tutacaktır.

Amanyada Münih ita yada Torino bomba andı

Londra, 9 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği:
 Dün gece kuvvetli bir İngiliz bombardıman filosu Münih şehrinde yolcu ve marşandiz karlarını bombardıman etmiştir.
 Diğer bir filo da İtalyan hedeflerini ve bu arada Torino'da bir fabrika ile Milano'daki Pirelli Manyatu fabrikasını bombardıman etmiştir. Bütün tayyarelerimiz üstlerine dönmüşlerdir.

Hitler nutuk söylerken
 Londra, 9 (A.A.) — Royter ajansının diplomatik muharriri yazıyor:
 İngiliz tayyarelerinin Münih'e yaptıkları baskın, Hitlerin nutukunun baskıya dakika olarak ilân edilen zamandan takriben bir saat kadar sonra başlamıştır. Nutuk Londra saatle 16.20 de başlayacaktır. İlk İngiliz bombardıman tayyareleri de şehrin üzerine saat 19.30 da varmışlardır. Bu suretle tayyareler bombardımana başladıkları zaman Hitler nutkuna epeyce girişmiş bulunuyordu.
 Hitlerin nutku iki saat kadar sürecekti. Bombardman nutuk nihayet bulduktan sonra da epey sürmüştür. Son tayyare Münih'ten saat 21.15 e doğru ayrılmıştır.
 İngiliz tayyareleri en az nutuk radyo ile verilmesini zorlaştırmışlardır.
 Dün akşam Londra saatle saat 18 de nutuk radyo ile neşredilecekti. Bu saatte İtalyan radyosu bütün Alman radyolarının bir çeyrek saat neşriyatını tahil edeceklerini ve nutukun esri de Cumartesi sabahına ta-

Hâdiseler Karşısında Biraz da musiki

Ankara radyosu, bir Türk san'atkarın bestelediği türkçe bir tangoyu söylüyordu:
 — Türkçe olmasına muhakkak türkçe amma, dedim, ne dediğini anlyamıyorum.
 Musikiden anlyan biri cevap verdi:
 — Hakkın var, anlyamazsam. Merak etmişim.
 — Türkçe değil mi?
 —Türkçe.
 — Ben türkçe bilmez miyim?
 — Bilirsin.
 — Bir fransızca tangoyu dinlediğim zaman kelime kelime anlyorum.
 — Anlyabilirsin.
 — Peki nasıl olur da türkçe güfeden tek kelime anlyamam?
 — Lisanda hecelerin birer telâffuz şekli vardır. Bazı heceler u-zathır, bazıları keskindir. Müzik bu hecelerin kendi telâffuz şekillerini bozmadan ahenkleştirirse kelime kelime anlamak imkânı hâsül olur. Eğer müzik keskin heceyi uzatır, u-zun heceyi keskin şekle koyarsa kelimeler anlaşılabilir.
 — Kabahat bende değil demek.
 — Hayır, kabahat sende değil, lisânın bünyesine aykırı gelen bestede... Yani müziği lisana uyduramayan bestekârda.

Bir toplantıda evin bayanı piyanoda alfranga bir parça çaldı. Parça çok güzeldi. Bitirdiği zaman:
 — Bir Türk bestekârının eseri -

dir, dedi, bu parçanın güftesini de biliyorum. Şimdi size okuyayım.
 Manzum güfteyi okudu: Hakikaten güzel bir şirdi.
 — Şimdi ben piyanoda çalarken, kız kardeşim de sarkıyı söyleyecek.
 Piyanoda çaldı, kız kardeşi söyledi. Müzik güzel, güfte de güzel. Fakat nedense müzik ve güfteyi aynı zamanda dinlerken hiç zevk duymuyorduk.
 Söylediler:
 — Bizim bestekârlar evvelâ bir güzel beste hazırlıyorlar. Sonra ellerine geçen güzel bir şiri bu besteğe uydurmak istiyorlar. Netice istekte bu.
 Ben de söyledim:
 — Şimdi anladım. Meselâ bir terzi güzel bir elbise dikiyor. Elbise dikildikten sonra güzel vücudlu biri geliyor:
 «Ben bir elbise isterim».
 Diyor. Gelenin vücudu güzel, evvelden dikilen elbise de güzel, terzi: «By elbise güzel, diyor. sizin de vücudunuz güzel. Giyiniz elbiseyi.»
 Musikiden anlyan:
 — Aynen böyle, dedi, elbise güzel, elbiseyi giyenin vücudu güzel, fakat elbise onun vücudüne göre değil. Yani beste güzel, güfte de güzel, fakat evvelden hazırlanmış beste güfteye uymuyor.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor muydunuz ?

İnsanlarla hayvanların kulakları aynı mıdır ?
 Bazı hayvanların kulakları, işitme hisleri itibarile insanlarınkinden çok başkadır. Bir nevi düdüklü yapılmıştır ki, bu düdüğün sesi insan kulagında hiç bir ihtizaz yapmamaktadır, insan düdüklü sesini duymamaktadır. Fakat düdüklü işitince köpekler sesi pek mükemmel duymaktadır.

Bir koçanda bir sıra mısır çifttir
 Bir mısır koçasında bir sıra üzerinde bulunan tanelerin sayıları hemen hemen daima çift olur. On sekiz, yirmi, yirmi iki gibi...

Camdan tıraş bıçakları
 Harb başlamadan evvel Amerika bir fabrika camdan tıraş bıçakları imaline başlamıştı. Cam tıraş bıçakları, çelik bıçaklara nisbeten daha çok dayanıklı olacaktı. Fakat harb bu biçim dünyaya piyasasına sürülmesine mâni olmuştur.

Beklenen icadlar
 Londra, ihtirâ müessesesinin, ihtirâ icab eden âletlere dair son çikardığı listede şunlar mevcuttur:
 1 — Kolay temizlenecek bir pipo.
 2 — Güneşin elektromanzim dalgalarını zaptedecek bir âlet.
 3 — Sessiz tayyare.
 4 — Sisi deleccek bir şua.
 5 — Yağmurun rengini bozmayacağı sapka kordelası.
 6 — Pasa mâni olacak bir madde.
 7 — Yağmur yağdıran ve yağmur dağıtan icadlar.
 8 — Tozu cezbedecek miknatıs.
 9 — Trenler için sessiz tekerlekler ve raylar.

Ressam Cellinin ilk şöreti
 Meşhur İtalyan ressamı Cellini Fransa kralı birinci Fransuva tarafından himaye edilmeden evvel âleldenin çok aşşısında bir ressam addolunurdu. Hattâ Floransada kendisiyle alay edilirdi. Bu yüzden Cellini birçok eserlerini hep gizli gizli yaptı ve kimseye göstermedi.

Su ile işleyen makine
 Bir Japon mühendisi, su ile müteharrik bir makine icad ettiğini söylemekte imiş. Bu mühendis makinesinin teferruatından bahsetmemekte fakat havayı mayi haline getirdikten sonra, bu mayi havanın tebahhurundan hasil olan kuvvetle makinenin işlediğini de gizlemekte mahzur görmüyormuş.

İnsan kemiklerinin sayısı
 Bir insan iskeletinde 250 tane kemik vardır.

Lokomotifin parçaları
 Modern bir lokomotif aşşarı olarak birbirinden ayrı otuz bir parça çelik ve dökme demirden mürekkeptir.

GÖNÜLİLERİ

Okuyucularına cevaplarım

Üsküdar'da bayan F. K. ya:
 Kendilerinin her şeyi bildiklerini, hiç bir zaman yanılmadıklarını iddia eden kimseler, ekseriyetle hiç bir şey bilmiyen, ve en çok yanlanlardır. Bunun için her şeyi bildiğiz zehabına kapılmayın... Yanılabileceğizizi düşünün... Ve başkalarının fikirlerinden istifade etmeniz icab ettiğini hatırlayınız... İnsanlar ne kadar zeki, ne kadar doğru görüşlü olsalar, bazı hususlarda gene başkalarla müsavere bulunmak, onların da fikirlerini almak mecburiyetindedirler.

Bayan Acal:
 Müstear isminiz, mektubunuzda bahsettiğiniz meselenin kahramanı olacak bir kimsese çok uygun, fakat size sunu söyleyeyim. Bizde eski bir söz vardır:
 «Aceleyle yürüyen yolda kalır.» derler. Bilhassa izdivac meselesinde biraz teenni ile hareket etmek doğrudur. Sormak, soruşturmak o gencin ailevi vaziyetini öğrenmek, mümkün olduğu kadar yakınlarının onun hakkında söyleyeceklerini dinlemek lüzumludur.

Bay S. C.
 Henüz çok gençsiniz, sizin yaşınızdaki kimseler için ailesinin arzuları hâlfatna hareket etmeleri, bilâhare kendileri için zararlı olur. Babanızın

Samsunda bayan S.
 Aranızdaki yaş farkı pek fazladır. Onunla evlenmeniz doğru olmaz. Sonradan pişman olacağınıza, şimdiden onunla münasebeti kesiniz.

FOSFARSOL

KAN, KUVVET, İSTİHA Şurubu

FOSFARSOL, Kanın en hayati kısmı olan kırmızı yuvarlacıkları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı iştah temin eder. Vücutta devamlı gençlik, dinçlik verir. Sinirleri canlandırarak asabi buhranları, uykusuzluğu giderir. Muayenede kan baskınlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zatürriye, Sıtma nekahatlerinde, Bel gevşekliği ve ademi iktidarda ve kilo almakta şayanı hayret faydeler temin eder.

FOSFARSOL'un: Diğer bütün kuvvet şurublarından üstünlüğü DEVAMLILIK BİR SURETTE KAN, KUVVET, İSTİHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir.

Sihhat Vekâletinin resmi müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş.

KUPONLU·VADELİ·MEVDUAT

HER AYIN BİRİNDE
GİT·PARANIN·FAİZİNİ·AL

Cep kol saatleri altın Metal 15 sene garantili 6 TAKSİTTE	Kömür ve odun sobaları 4 TAKSİTTE
Havagazı ve elektrik ocakları 4 TAKSİTTE	A E G Elektrik süpürge ve fırınları 6 TAKSİTTE
	Avizeler ve hediyelikler 4 - 6 TAKSİTTE

LUXOR Radyoları ve otomatik gramofonları (Taksitle)
OSMAN ŞAKAR ve Şki
Galata, Bankalar caddesi 59-47 Tel. 42763. Beyazıt, Üniversite cad. deşl No. 28 Kadıköy, İskele cad. No. 33/2

DOYÇE ORIENT BANK

Dresdner Bank Şubesi
Merkezi: Berlin

Türkiye şubeleri:
Galata - İstanbul - İzmir
Deposu: İst. Tütün Gümrüğü

★ Her türlü banka işi ★

İstanbul Levazım Amirliğinden Verilen Harici Askeri Kıtaları İlanları

Aşağıda yazılı mevadın kapalı zarfla eksitmeleri hizalarında yazılı gün, saat ve mahallerdeki askeri satın alma komisyonlarında yapılacaktır. Taliblerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat önce evvel aid olduğu komisyona vermeleri. Şartnameleri komisyonlarında görülür.

Cinsi	Miktarı kilo	Tutarı lira	Teminatı lira	İhale gün ve saat	İhalenin yapılacağı yer.
Kuru ot.	340,000	20,400	1530	20/11/940 15	Yozgad.
Siğır eti.	260,000	91,000	5800	20/11/940 11	Edirne Hacumur.
Zeytin yağı.	28,800	18,720	1504	24/11/940 11)	
Sade yağı.	70,000	102,000	6350	24/11/940 14)	
Sabun.	72,000	34,560	2592	24/11/940 16)	
Nohud.	135,000	24,300	1822,50	25/11/940 10)	
Bulgur.	216,000	38,880	2916	25/11/940 11)	Edirne Hacumur.
Siğır eti.	120,000	18,300	1372,50	26/11/940 14,3	Zara.
Arpa.	460,000	20,790	1559,25	20/11/940 10	Siverek.

(1387 - 10460)

Santa

Herkes bilhassa çocuklar tarafından alınması gayet kolay müessir bir müstahzardır.

Barsak Solucanlarına

Herkes gayet tesiridir. Barsak solucanlarının büyüklerde ve küçüklerde sebep olacağı tehlikeler göz önüne alınarak solucan hastalıklarında bunu kullanmaları faydalıdır.

Hekimlerimize ve halkımıza tavsiye edilen bu müstahzar her eczanede bulunur.

Kutusu 25 kuruştur.

Darulâceze Müdürlüğünden:

Darulâcezenin 85 lira ücretli imalâthaneler memuru ile 40 lira ücretli demirci ustasına ihtiyacı vardır. Bu işleri yapabilecek evsaf ve şeraiti haiz olanların müesseseye müracaatları. «10475»

Orduya kışlık hediye

Kahraman ordumuza hediye edeceğimiz yün çorap ve kazaklardan Çiçek pazar Fındıklıyan han altında 54 No.lu Hüseyin Fehmi ticarethanesinden temin edebilirsiniz.

Telefon: 22212

ÇOK KIYMETLİ

Pırlanta tek taş küpe, yüzük, bilezik 14/11/940 da Sandalbe-desteninde satılacaktır.

Düce İcra ve İflâs Dairesinden: Doktor Fahri veresine borçlu Dücceli Nalbant oğlu Ahmed Lütfi veresinden kızı Zahra hakkında tebliğat Son Posta gazetesinin 28/10/940 tarih ve 3034 sayılı nüshasında yapılmışsa da (2) el arttırmanın 16/11/940 tarihinin Cumartesi saat (11) de yapılacağı hususu (19) 2/nci Teşrin gösterildiğinden bu sehiv 16/11/940 T: Cumartesi günü saat 11 olarak tashihen ilan olunur: Dosya: No. 26

Doktor I. Zati Öget

Belediye karşısındaki muayenehanesinde öğleden sonra hastalarını kabul eder.

Son Posta

Yevmi, Siyasal, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25 İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aittir.

ABONE FİATLARI

	1 Seneye Kr.	6 Ay Kr.	3 Ay Kr.	1 Ay Kr.
Türkiye	1400	750	400	100
Yunan	2340	1220	710	270
Ecnebi	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilavesi lazımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Tlgraf : Son Posta
Telefon : 20203

Son Posta Matbaası:

Nesriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç
SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem USAKLIĞIL

BANKA KOMERÇİYALA İTALYANA

Tamamen tediye edilmiş sermayesi: 700.000.000 İtalyan Lireli

MERKEZİ: MİLÂNO
Bütün İtalyada, İstanbul, İzmir, Londra ve New-York'ta şubeleri vardır.

Harçteki bankalarımız:

BANCA COMMERCIALE İTALIANA (France) Paris, Marseille, Toulouse, Nice, Menton, Monaco, Montecarlo, Cannes, Juanles - Pins, Villefranche-sur - Mer, Casablanca (Maroc).

BANCA COMMERCIALE İTALIANA E ROMENA: Bucarest, Arad, Braila, Brasov, Cluj, Costanza, Calaz, Sibiu, Timchoara.

BANCA COMMERCIALE İTALIANA E BULGARA Sofia, Burgas, Plovdiv, Varna.

BANCA COMMERCIALE İTALIANA PER L'EGITTO. Alexandrie d'Egypte, Ekahire, Port - Said.

BANCA COMMERCIALE İTALIANA E GRECA, Atina, Pire, Selânik.

BANCA COMMERCIALE İTALIANA TRUST COMPANY. Philadelphia.

BANCA COMMERCIALE İTALIANA TRUST COMPANY - New - York.

Müşterek Bankalar

Banque Française et Italienne Pour l'ame riche du sud, Paris.

Arjantinde: Buenos - Aires, Rosario de Santa fé.

BRESİLYA'da: Sao - Paulo ve başlıca şehirlerinde şubeler.

CHİLİ'de: Santiago, Valparaiso.

COLOMBIA'da: Bogota, Barranquilla, Medellin.

URUGUAY'da: Montevideo.

BANCA DELLA SVIZZERA İTALIANA Lugano, Bellinzona, Chiasso, Locarno.

Zürich, Mendrisio.

BANCA UNGARO - İTALIANA S. A. Peşte ve başlıca şehirlerde şubeler: HRVATSKA BANK D. D. Zagreb, Susak.

BANCA İTALIANO - LİMA Lima (Perou) da başlıca şehirlerde şubeler:

BANCA İTALIANO - GUAYAQUİL Guayaquil.

İstanbul merkezi: Galata, Voyvoda caddesi, Karaköy, palas. Telefon: 44845.

İstanbul bürosu: Alalemcian han. Telefon: 22900 /3/11/12/15.

Beyoğlu bürosu: İstiklal caddesi No. 247. Telefon: 41045.

Kasalar icarı: İtalye ve Macaris - tan için ve Touristique çekleri ve B. G. I. TRAVELLER'S çekleri.

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğü İlanları

600 ton kuru ot pazarlıkta satın alınacaktır. İlk teminatı 3150 lira. Şartnamesi komisyonda görülür. İhalesi 11/11/940 Pazartesi günü saat 15,30 da Çorluda askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. (1433-10000)

İZMİR HATTI SALI ARALIK POSTASI

12 İkinciteşrin 940 Salı gününden itibaren İzmir hattı Salı aralık postası yapılmıyacaktır. (10690)

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilanları

Muhammen bedeli (570) lira olan 1500 Kğ. toz sabun (13.11.1940) Cuma günü saat (11) on birde Haydarpaşada gar binası dâhilinde satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin (85) lira (50) kuruşluk kat'i teminat ve bununun tayin ettiği vesaikle birlikte pazarlık günü saatine kadar komisyonuna müracaatları lazımdır. Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (10690)

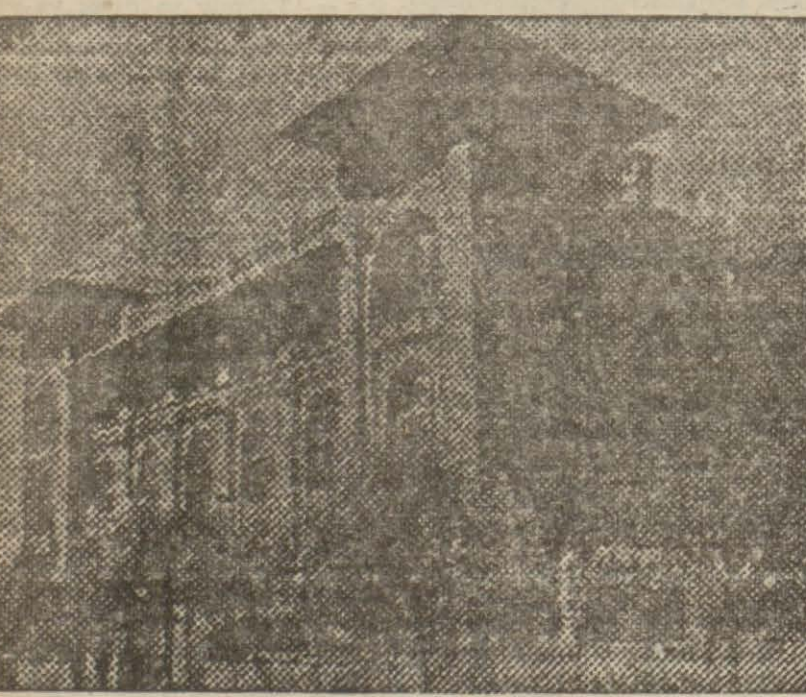
Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilanları

Çelik tel halat alınacak
2 ilâ 16 m/m kutrunda muhtelif miktarda 16/2. Teşrin/940 Cumartesi günü saat 12 de Pazarlıkta çelik tel halat alınacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan komisyonuna müracaatları. «10680»

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888
Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265
Ziral ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ibbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

Adet	1,000 Liralık	4,000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

1941

KUÇUK TASARRUF HESAPLARI İKRAMIYE PLANI

Aded	Liralık	Lira
1	2000	= 2000.-
3	1000	= 3000.-
2	750	= 1500.-
4	500	= 2000.-
8	250	= 2000.-
35	100	= 3500.-
80	50	= 4000.-
300	20	= 6000.-

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda taliinizi de denemiş olursunuz.

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır

Kumbaralı ve kumbarasız hesaplarında en az elli lira bulunanlar kur'aya dahil edilirler.